

แนวทางการเคลื่อนไหวของนักกิจกรรมหญิงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในฐานะผู้นำ
การประท้วง: กรณีศึกษา เกอรัต้า ธันเบิร์ก, วาเนสซา นากาเต และ เดซี่ เจฟฟรีย์
WOMEN CLIMATE ACTIVISTS' MOVEMENT APPROACH AS PROTEST LEADER: CASE
STUDIES OF GRETA THUNBERG, VANESSA NAKATE AND DAISY JEFFREY

ภาณุมาศ เย็นสบาย

แนวทางการเคลื่อนไหวของนักกิจกรรมหญิงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในฐานะผู้นำ
การประท้วง: กรณีศึกษา เกอรัต้า ฮันเบิร์ก, วาเนสซา นากาเต และ เดซี เจฟฟรีย์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการทูตและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

WOMEN CLIMATE ACTIVISTS' MOVEMENT APPROACH AS PROTEST LEADER: CASE
STUDIES OF GRETA THUNBERG, VANESSA NAKATE AND DAISY JEFFREY

PANUMAS YENSABYE

A Master's Project Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF POLITICAL SCIENCE
(Diplomacy and International Relations)
Faculty of Social Sciences, Srinakharinwirot University

2023

Copyright of Srinakharinwirot University

สารนิพนธ์

เรื่อง

แนวทางการเคลื่อนไหวของนักกิจกรรมหญิงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในฐานะผู้นำ

การประท้วง: กรณีศึกษา เกอรัต้า ฮันเบิร์ก, วาเนสซา นากาเต และ เดซี เจฟฟรี

ของ

ภาณุมาศ เย็นสบาย

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการทูตและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าสารนิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก ..... ประธาน
(อาจารย์ ดร.รุ่งฉาย เย็นสบาย) (อาจารย์ ดร.เอนกชัย เรืองรัตนากร)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.กุลนันท์ คันธิก)

ชื่อเรื่อง	แนวทางการเคลื่อนไหวของนักกิจกรรมหญิงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในฐานะผู้นำการประท้วง: กรณีศึกษา เกอร์ต้า อันเบิร์ก, วาเนสซา นากาเต และ เดซี เจฟฟรีย์
ผู้วิจัย	ภาณุมาศ เย็นสบาย
ปริญญา	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2566
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร. รุ่งฉาย เย็นสบาย

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาแนวทางการใช้ทรัพยากรเพื่อการเคลื่อนไหวของนักกิจกรรมด้านสภาพภูมิอากาศหญิงในฐานะผู้นำการประท้วง: กรณีศึกษาของ เกอร์ต้า อันเบิร์ก, วาเนสซา นากาเต และเดซี เจฟฟรีย์ มีวัตถุประสงค์ของงานวิจัย จำนวน 1 ข้อ คือ เพื่อศึกษาแนวทางการใช้ทรัพยากรของนักกิจกรรมหญิงในการเคลื่อนไหวเพื่อแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ จากการรวบรวมข้อมูลเชิงเอกสารเกี่ยวนักเคลื่อนไหวที่เป็นกรณีศึกษา รวมถึงบทสัมภาษณ์และคำพูดเพื่อนำมาวิเคราะห์สรุปผลผ่านกรอบวิเคราะห์ทางทฤษฎีระดมทรัพยากร แนวคิดสตรีนิยมเชิงนิเวศและแนวคิดความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่านักกิจกรรมหญิงมีแนวทางในการใช้ทรัพยากร 3 ประเภท ในการระดมพลเพื่อการเคลื่อนไหว โดยแบ่งเป็น (1) ทรัพยากรทางองค์การทางสังคม โดยใช้สื่อโซเชียลมีเดีย ออกรายการและให้สัมภาษณ์กับสำนักข่าว รวมเป็นพันธมิตรกับนักเคลื่อนไหวกลุ่มอื่น ๆ (2) ทรัพยากรวัฒนธรรม โดยจัดตั้งกลุ่มการเคลื่อนไหวของตนเอง และเผยแพร่องค์ความรู้ผ่านการเขียนหนังสือ และ (3) ทรัพยากรด้านศีลธรรม ในการแสดงถึงความชอบธรรมในการเคลื่อนไหวผ่านการเรียกร้องความรับผิดชอบต่อคนรุ่นหลัง และความไม่เท่าเทียมกันในมิติด้านเพศภาพ เชื้อชาติ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม จนได้รับการยอมรับจากคนในสังคมและหน่วยงานต่าง ๆ

คำสำคัญ : นักกิจกรรมหญิง, การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ, การเคลื่อนไหวด้านสภาพอากาศ

Title WOMEN CLIMATE ACTIVISTS' MOVEMENT APPROACH AS
PROTEST LEADER: CASE STUDIES OF GRETA THUNBERG,
VANESSA NAKATE AND DAISY JEFFREY

Author PANUMAS YENSABYE

Degree MASTER OF POLITICAL SCIENCE

Academic Year 2023

Thesis Advisor Dr. Rungchai Yensabai

This research examines women climate activists' movement approach as the protest leaders: case studies of Gerta Thunberg, Vanessa Nakate, and Daisy Jeffrey, with the following objective: to study the methods of using resources by female activists in the movement to solve climate and environmental change problems. This research is qualitative research and uses a collection of documentary information about activists used as case studies. Including interviews and quotes to analyze and summarize the framework of Resource Mobilization Theory, Ecofeminism, and Environmental Justice. The results of the research found that female activists have three approaches to using resources to mobilize people for the movement, as follows: (1) Social-organizational resources, such as using social media, broadcasting on programs, giving interviews to news agencies, and forming alliances with other activist groups; (2) Cultural resources through forming their movement group and disseminating knowledge through writing books; and (3) Moral resources to demonstrate the legitimacy of the movement through demanding responsibility for future generations. and inequality in terms of gender, race, economic, and social status until they have been accepted by people in society and various agencies

Keyword : Women Activists, Climate Change, Climate Movement

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่อง แนวทางการเคลื่อนไหวของนักกิจกรรมหญิงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในฐานะผู้นำการประท้วง: กรณีศึกษา เกอร์ต้า ธันเบิร์ก, วาเนสซา นากาเต และ เดซี เจฟฟรีย์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์ ดร. รุ่งฉาย เย็นสบาย อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำ รวมไปถึงคณาจารย์ทุกท่านในภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้สนับสนุนและผลักดันจนสารนิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.เอนกชัย เรืองรัตนากร ที่ให้ความกรุณามาเป็นประธานกรรมการในการสอบปากเปล่า และให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำสารนิพนธ์

ขอขอบพระคุณครอบครัวที่ให้การสนับสนุนในสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นอุปกรณ์ทุนทรัพย์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการศึกษา และจัดทำสารนิพนธ์ในครั้งนี้ รวมไปถึงกำลังใจที่มอบให้มาโดยตลอด

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคน ทั้งเพื่อนร่วมหลักสูตรที่คอยช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ รวมถึงเพื่อน ๆ นอกหลักสูตรที่คอยเป็นผู้สนับสนุนทางใจที่มีได้เอ่ยนามในที่นี้ ขอขอบพระคุณค่ะ

ภาณุมาศ เย็นสบาย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญรูปภาพ	ญ
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2 การทบทวนวรรณกรรม.....	6
3 คำถามการวิจัย.....	10
4 สมมติฐาน/ข้อเสนอ.....	10
5 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	10
6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
7 ทฤษฎีและกรอบแนวคิด	10
7.1 แนวคิดสตรีนิยมเชิงนิเวศ	11
7.2 ทฤษฎีการระดมทรัพยากร	13
7.3 แนวคิดความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อม	15
8 ระเบียบวิธีวิจัย	17
8.1 การกำหนดกรอบการศึกษา	17
8.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล	17

8.3 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล	18
บทที่ 2.....	19
แนวทางการใช้ทรัพยากรเพื่อการเคลื่อนไหวด้านสภาพภูมิอากาศของเกอร์ต้า อันเบิร์ก	19
บทที่ 3.....	26
แนวทางการใช้ทรัพยากรเพื่อการเคลื่อนไหวด้านสภาพภูมิอากาศของวานเนสซา นากาเต	26
บทที่ 4.....	31
แนวทางการใช้ทรัพยากรเพื่อการเคลื่อนไหวด้านสภาพภูมิอากาศของเดซี่ เจฟฟรีย์.....	31
บทที่ 5.....	35
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	35
1 สรุปผลการศึกษา.....	35
2 อภิปรายผลการศึกษา	38
3 ข้อเสนอแนะ.....	40
บรรณานุกรม	42
ประวัติผู้เขียน.....	51

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 ตารางแสดงผลการศึกษานักเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรเพื่อการเคลื่อนไหวด้าน สภาพอากาศของกรณีศึกษา: เกอร์ต้า อันเบิร์ก, วานเนสซา นากาเต และ เดซี เจฟฟรีย์.....	36
ตาราง 2 (ต่อ)	37

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา..... 16

บทที่ 1

บทนำ

1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาประเด็นเรื่องความมั่นคง (Security) เป็นหนึ่งในแขนงวิชาที่การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศให้ความสนใจ เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความอยู่รอด (Survival) ของรัฐ ในยุคแรกของการศึกษาความมั่นคงนั้นถูกครอบงำโดยแนวคิดสังคมนิยม ทำให้มุ่งความสนใจไปยังความมั่นคงทางการทหารและการสะสมอาวุธเท่านั้น หลังการสิ้นสุดของสงครามเย็น การศึกษาความมั่นคงได้มีพัฒนาการและเกิดการเปลี่ยนกระบวนทัศน์ โดยการเกิดขึ้นของกระบวนทัศน์ความมั่นคงรูปแบบใหม่ (Non-Traditional Security) ที่เปิดกว้างมากขึ้นโดยนำการประเด็นอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อรัฐ ระบบระหว่างประเทศ และประชาชนไปพิจารณาเพิ่มเติม ซึ่งหนึ่งในประเด็นปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่ที่ได้รับความสนใจ คือ ประเด็นความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม (สุรชาติ บำรุงสุข, 2545) จากลักษณะที่เชื่อมโยงกันของโลกทำให้ปัญหาความมั่นคงด้านนี้ส่งผลกระทบต่อไปทั่วโลกไม่ได้เป็นปัญหาแค่ในประเทศใดประเทศหนึ่งเท่านั้น เช่น ปัญหาวิกฤตการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ (Climate Crisis)

สถานการณ์โลกของเราในปัจจุบันในหลายพื้นที่กำลังประสบกับปัญหาภัยธรรมชาติและปัญหาต่าง ๆ ที่สืบเนื่องมาจากวิกฤตการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกอย่างรุนแรง ซึ่งทางองค์การสหประชาชาติ (United Nations: UN) โดยเลขาธิการแห่งสหประชาชาติ นายอันโตนิโอ กูเตอร์เรส (Antonio Guterres) ได้ประกาศการสิ้นสุดของ “ภาวะโลกร้อน” (Global Warming) และตั้งแต่วันที่ ๑๑ กรกฎาคม 2023 โลกในปัจจุบันโลกได้เข้าสู่ “ภาวะโลกเดือด” (Global Boiling) อย่างเป็นทางการแล้ว (Bisset, 2023)

อีกทั้งเมื่ออ้างอิงกับรายงานการประเมินของคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Intergovernmental Panel on Climate Change: IPCC) ซึ่งได้แสดงให้เห็นว่าวิกฤตสภาพภูมิอากาศเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของสังคมมนุษย์และระบบนิเวศ อาทิ การละลายของน้ำแข็งขั้วโลกซึ่งเป็นผลมาจากอุณหภูมิสะสมของโลก ร่วมกับการเกิดขึ้นของสภาพอากาศแบบสุดขั้ว (Extreme Weather) ส่งผลให้ปริมาณและระดับน้ำทะเลเพิ่มสูงขึ้นในทุก ๆ ปี เป็นผลให้พื้นดินที่มีอยู่เพียงร้อยละ 30 ของโลกมีแนวโน้มที่จะลดลง จนกระทบต่อการอยู่อาศัยของมนุษย์และสัตว์ ซึ่งสามารถเห็นผลกระทบได้จากรัฐชายฝั่งและรัฐหมู่เกาะ อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศนี้ยังทำให้ความหลากหลายทางชีวภาพลดลงจากการสูญ

พันธุ์ของสัตว์หรือพืชบางชนิด การเกิดขึ้นของโรคอุบัติใหม่ รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกยังส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรลดน้อยลงจากอากาศที่แปรปรวนนำไปสู่การเกิดวิกฤติการขาดแคลนอาหาร (Food Crisis) ฯลฯ ซึ่งปัญหาที่กล่าวถึงในข้างต้นนี้ล้วนส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ รวมถึงมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม (Intergovernmental Panel on Climate Change, 2022)

เนื่องจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นปัญหาที่กระทบกับความมั่นคงของมนุษย์และสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ในระบบนิเวศเป็นจำนวนมาก จึงทำให้มีความพยายามในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกในหลายระดับ โดยในระดับโลกองค์การสหประชาชาติได้ดำเนินการผลักดันให้เกิดการทำอนุสัญญาและข้อตกลงต่าง ๆ เช่น การวางกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change : UNFCCC) ในปี 1992 ซึ่งเป็นการขอความร่วมมือให้ประเทศอุตสาหกรรมลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Greenhouse Gas) เพื่อให้ความเข้มข้นของก๊าซเรือนกระจกในชั้นบรรยากาศอยู่ในระดับที่สามารถป้องกันได้ (The London School of Economics and Political Science, 2022) และได้มีการยกระดับเป็นพิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol) ในปี 1997 เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายในการลดก๊าซเรือนกระจก และการทำความตกลงปารีส (Paris Agreement) กำหนดมาตรการการลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และจำกัดการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกให้ต่ำกว่า 2 องศาเซลเซียส ทั้งนี้ยังมีการประชุม Conference of the Parties (COP) ที่ประเทศสมาชิกอนุสัญญา UNFCCC จะเข้าร่วมเป็นประจำทุกปีเพื่อความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาสภาพภูมิอากาศโลก รวมถึงองค์การสหประชาชาติยังได้มีการบรรจุเป้าหมายในการแก้ไขสภาพภูมิอากาศโลกและการรับมือกับภัยพิบัติไว้ในเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ด้วย

นอกจากนี้ยังมีความพยายามในการจัดการแก้ไขปัญหาสภาพภูมิอากาศโลกในระดับภูมิภาคด้วย อาทิ สหภาพยุโรป (European Union: EU) ที่มีการตั้งเป้าหมายที่จะทำให้เศรษฐกิจและสังคมปลอดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ภายในปี 2050 ซึ่งเป็นหัวใจหลักของ European Green Deal ภายใต้ความตกลงปารีส โดยจะให้ทุกภาคส่วนใน EU เข้ามามีบทบาท (European Union, 2024) ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกซึ่งเป็นหนึ่งในภูมิภาคที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูงที่สุด ครอบคลุมความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific Economic Cooperation: APEC) ก็มีความพยายามที่จะเพิ่มพื้นที่ป่าในภูมิภาคให้เป็น 22.7 ล้านเฮกเตอร์ในปีค.ศ. 2008-2020 ให้ส่วนแบ่งทางการค้ากับสินค้าเพื่อสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 5.2 ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

900 ล้านตันปี ภายในปีค.ศ. 2030 และบรรลุการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เป็นศูนย์ ในปี 2070 ฯลฯ (Asia-Pacific Economic Cooperation, 2021)

รวมถึงในองค์ภาคประชาสังคมเองก็ได้มีการจัดตั้งองค์กรเครือข่าย Climate Action Network (CAN) ซึ่งมีสมาชิกมากกว่า 1,900 องค์กร จาก 130 ประเทศทั่วโลก เพื่อดำเนินการร่วมในการต่อสู้วิกฤตสภาพภูมิอากาศ เช่น การรณรงค์การหยุดใช้พลังงานฟอสซิล ผลักดันแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศของชาติในเวทีด้านภูมิอากาศของสหประชาชาติและเวทีระหว่างประเทศอื่น ๆ อีกด้วย (Climate Action Network International, 2022)

การดำเนินการในการแก้ไขปัญหาวิกฤตสภาพภูมิอากาศนั้นไม่ได้เป็นเพียงการดำเนินระดับองค์การระหว่างประเทศหรือระดับรัฐเท่านั้น เนื่องจากการเป็นประเด็นในระดับโลก (Global Issue) จึงทำให้มีการดำเนินการของบุคคลทั่วไปด้วย ในระดับปัจเจกบุคคล นักเคลื่อนไหว (Activist) มีบทบาทสำคัญอย่างมากในการผลักดันให้ประเด็นต่าง ๆ กลายเป็นวาระสาธารณะ นักเคลื่อนไหวเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก (Climate Activist) จัดเป็นคนที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกและสิ่งแวดล้อม ได้แสดงออกในหลายรูปแบบ เช่น กรณีการประท้วงด้วยศิลปะ (Art of Protest) ซึ่งเป็นการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ อย่างการจัดแสดง Eis am Strick หรือ Ice on the Rope โดยนักเรียนการออกแบบเพื่อสิ่งแวดล้อม (Ecosign) 3 คน ของมหาวิทยาลัยในเมืองโคโลญ ประเทศเยอรมนี ได้ยื่นบนก้อนน้ำแข็ง ขณะที่มือห้อยลงมาจากฉากผู้รอบคอบ (Outlook, 2021) และกรณีการรณรงค์ผ่านทางสื่อออนไลน์ (Activism) ผ่านทางทวิตเตอร์ #Let the earth Breathe หลังจากการจับกุมนักวิทยาศาสตร์จากกลุ่ม Scientist Rebellion ที่ออกมาประท้วงโดยถือคัตวเองกับ JP Morgan Chase ในลอนดอนเจอลิส ซึ่งเป็นธนาคารเพื่อการลงทุนที่ได้สนับสนุนโครงการเชื้อเพลิงฟอสซิลใหม่มากที่สุด (The Guardian, 2022)

ในการศึกษาเกี่ยวกับสตรีนิยมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มีรากฐานมาจากการเกิดขึ้นของคลื่นลูกที่ 2 ของขบวนการสตรีนิยม ตามแนวคิดของ Enloe (2014) เนื่องจากความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกระแสหลักถูกครอบงำด้วยความเป็นชาย (Masculinity) ซึ่งทำให้ผู้หญิงถูกละเลยทั้งที่มีบทบาทสำคัญ เช่น กรณีของการใช้ภริยาทูตเพื่อบรรลุเป้าหมายของรัฐบาลในประเทศต่าง ๆ ซึ่งเป็นการอาศัยความสัมพันธ์แบบส่วนตัว เป็นการทำให้ชีวิตส่วนตัวกลายเป็นการเมืองเป็นรากฐานของการเมืองระหว่างประเทศ หรือในกรณีการประท้วงของผู้หญิงอเมริกาเพื่อให้รัฐบาลอเมริกาหยุดการทำสงครามตัวแทนในเวียดนาม (Mauldin, 2002) จึงเป็นที่มาของการเข้าไปศึกษาชีวิตส่วนตัวของผู้หญิงเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ผู้หญิงได้เข้ามามีบทบาทในด้านการเคลื่อนไหวเพื่อแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศด้วยเช่นกัน เนื่องจากผู้หญิงนับเป็นกลุ่มเปราะบางที่ได้รับผลกระทบเป็นอย่างมากจากภัยธรรมชาติที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก ในหลายพื้นที่ทั่วโลก ผู้หญิงมีหน้าที่ในการรับผิดชอบแทบทุกอย่างในครอบครัวทั้งงานนอกบ้านและในบ้าน อีกทั้งยังมีสิทธิและโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรน้อยกว่าผู้ชายและการถูกกีดกันทางเพศ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา เมื่อได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจึงทำให้พวกเขาได้รับผลกระทบมากกว่า เช่น ผู้หญิงชนบทในแคว้นคุชราท (Gujarat) ของอินเดียต้องใช้เวลาและระยะทางที่มากขึ้นในการเข้าถึงน้ำสะอาดเพื่อการบริโภค ซึ่งเป็นผลกระทบมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกที่ทำให้ป่าเสื่อมโทรมลงและแหล่งน้ำขาดแคลน (Buckingham, 2000)

ความพยายามในการเคลื่อนไหวเพื่อการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของผู้หญิงไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่มีจุดเริ่มต้นมานานแล้ว จากการเขียนหนังสือ Silent Spring (1962) ของราเชล คาร์สัน (Rachel Carson) นักชีววิทยาทางทะเล ซึ่งเป็นหนังสือเกี่ยวกับผลกระทบของสารกำจัดศัตรูพืชต่อระบบนิเวศและมนุษย์ กระตุ้นให้เกิดการเคลื่อนไหวเพื่อสิ่งแวดล้อมทั่วโลกและยังก่อให้เกิดอิทธิพลต่อกลุ่มนักกิจกรรมสตรีนิยมให้เข้าร่วมการ “ปฏิวัตินิเวศ” เพื่อปกป้องนิเวศวิทยาของโลกด้วย (Molly, 2022) และนำไปสู่การเกิดขึ้นของแนวคิดสตรีนิยมเชิงนิเวศ (Eco-Feminist) ซึ่งให้ความสำคัญกับผู้หญิงและการปกป้องระบบนิเวศของโลก โดยเริ่มขึ้นในซีกโลกตะวันตกก่อนจะขยายไปทั่วโลก

กลุ่มผู้หญิงจึงรวมตัวกันในการจัดตั้งองค์กรของผู้หญิงเพื่อแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นจำนวนมาก เช่น Women's Earth & Climate Action Network (WECAN) ซึ่งเป็นเครือข่ายที่ส่วนร่วมผู้หญิงและนักสิทธิสตรีจากหลายพื้นที่ทั่วโลกในการสนับสนุนนโยบายและโครงการต่าง ๆ เพื่อความยุติธรรมทางสภาพภูมิอากาศ (Climate Justice) (Women's Earth & Climate Action Network, 2023) และ Women's Earth Alliance (WEA) ที่ได้กำหนดภารกิจในการปกป้องสิ่งแวดล้อม เพื่อหยุดปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และสร้างความยุติธรรมให้โลก ผ่านการส่งเสริมอำนาจให้กับผู้หญิงในฐานะผู้นำ (Women's Earth Alliance, 2023)

ในบรรดาการเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้อง การชุมนุมประท้วงและการเดินขบวนเป็นหนึ่งใน การเคลื่อนไหวที่สามารถพบได้มากที่สุด ซึ่งเป็นการแสดงออกอย่างชัดเจนของภาคประชาชนไปยังรัฐบาลถึงปัญหาที่คนในสังคมให้ความสำคัญและสามารถสร้างแรงกดดันให้กับกลุ่มผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ (Decision Maker) ได้ หากได้รับการตอบรับที่ดีจากความเห็นของสาธารณชน (Public Opinion) (Ozden & Glover, 2022) ก็มีโอกาสมากมายที่ข้อเรียกร้องจะได้รับการ

ตอบสนอง ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาที่ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงมีความรุนแรง ส่งผลให้เกิด กระแสการประท้วงในประเด็นเกี่ยวกับวิกฤตสภาพภูมิอากาศในหลายพื้นที่ทั่วโลก

ในปัจจุบันการประท้วงเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศที่ได้รับความสนใจและประสบความสำเร็จเป็นอย่างมากในการผลักดันประเด็นปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้เป็นวาระสาธารณะ ส่วนมากเป็นการประท้วงจากกลุ่มเยาวชน (Youth Activist) ซึ่งมีหลายกลุ่มที่โดดเด่นถูกนำโดยนักกิจกรรมหญิง อาทิ

เกอร์ต้า ธันเบิร์ก (Greta Thunberg) นักกิจกรรมด้านสภาพภูมิอากาศชาวสวีเดนซึ่งให้ความสนใจในเรื่องนี้มาตั้งแต่อายุ 8 ปี ได้เริ่มต้นจากการหยุดไปเรียนและไปประท้วงหน้ารัฐสภาสวีเดนเพียงคนเดียวในปี 2018 ขณะที่เธออายุ 15 ปี ซึ่งต่อมากลายเป็นแคมเปญที่รู้จักกันในชื่อวันศุกร์เพื่ออนาคต (Friday for Future: FFF) และมีผู้คนจำนวนมากมาเข้าร่วมด้วยและได้สร้างแรงบันดาลใจให้คนหลายกลุ่มจนถูกยกให้เป็น Climate Icon ที่ทำให้เกิดการเคลื่อนไหวด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศของเยาวชนทั่วโลก เกอร์ต้ายังได้รับเชิญให้พูดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมากมาย เช่น การกล่าวสุนทรพจน์ในงานประชุม World Economic Forum ในเมืองดาวอส (Davos) ของสวิสเซอร์แลนด์ และในรัฐสภายุโรป (European Parliament) อีกทั้งเธอยังได้เดินทางไปงานประชุมด้านสภาพอากาศที่นิวยอร์กในปี 2019 ด้วย (Britannica, 2024)

วานเนสชา นากาเต (Vanessa Nakate) เป็นนักกิจกรรมด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศชาวยูกันดา (Uganda) นากาเตมีความกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ร้อนขึ้นในทุก ๆ ปี อีกทั้งในพื้นที่ของยูกันดาซึ่งต้องเผชิญกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกได้ในทุกพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นภัยแล้ง ดินถล่ม และอุทกภัย แต่ชาวยูกันดาส่วนใหญ่ยังขาดความตระหนักรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หลังการเกิดขึ้นของแคมเปญ FFF ของเกอร์ต้า ธันเบิร์ก ทำให้นากาเตให้ความสนใจในการเข้าร่วมการเคลื่อนไหว รวมถึงยังมีการจัดการนัดหยุดงานในพื้นที่ของยูกันดาในปี 2019 รวมถึงยังก่อตั้งโครงการ Rise Up เพื่อเปิดโอกาสและขยายเสียงให้นักเคลื่อนไหวเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทั่วแอฟริกา (Britannica Kids, 2024)

เดซี เจฟฟรี (Daisy Jeffrey) เป็นนักเคลื่อนไหวด้านสภาพภูมิอากาศชาวออสเตรเลีย เธอเริ่มเป็นหนึ่งในแกนนำของการหยุดงานเพื่อประท้วงของขบวนการ School Strike for Climate (SS4C) ในปี 2018 และสามารถช่วยดึงดูดผู้เข้าร่วมในซิดนีย์ (Sydney) ได้มากกว่า 80,000 คน และมากกว่า 300,000 คน จากทั่วออสเตรเลียในปี 2019 เธอยังได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการประชุม COP25 ที่กรุงมาดริดร่วมกับนักกิจกรรมด้านสภาพภูมิอากาศคนอื่น ๆ รวมถึงยังได้ตีพิมพ์หนังสือ

On Hope ในปี 2020 ซึ่งเป็นหนังสือเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศกับการแก้ไขปัญหามลพิษของนครนิวยอร์ก ในขณะที่รัฐบาลออสเตรเลียยังคงเพิกเฉยต่อปฏิบัติการในการแก้ไขปัญหามลพิษสภาพภูมิอากาศโลก (Adler, 2021)

จากการศึกษางานวิชาการและงานวิจัยจำนวนหนึ่งยังพบว่า มีนักเคลื่อนไหวผู้หญิงและเด็กผู้หญิงจำนวนมากที่เข้ามามีบทบาทในการเคลื่อนไหวเพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภาควิชาการศึกษาศาสตร์ของ Wahlström and Uba (2023) ได้พบว่า ผู้หญิงและเด็กผู้หญิงจำนวนมากได้รับผลกระทบจากการออกมาประท้วงด้านสภาพภูมิอากาศของเยอรมนี และได้รับแรงบันดาลใจจากเธอในฐานะแบบอย่างซึ่งส่งผลให้พวกเขาออกมาประท้วงด้วย หรือ งานของ Bendo et al. (2022) พบว่า ผู้หญิงและเด็กผู้หญิงเป็นกลุ่มที่มีบทบาทมากที่สุดในการกำหนดรูปแบบการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศไม่ว่าจะเป็นในระดับโลกหรือระดับท้องถิ่น เป็นต้น

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าผู้หญิงในฐานะผู้นำการเคลื่อนไหวเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะเข้ามามีบทบาทในฐานะผู้นำการประท้วง แต่ก็ยังไม่มีการศึกษาที่นำเสนอถึงแนวทางในการใช้ทรัพยากรเคลื่อนไหวของพวกเขาอย่างชัดเจน สารนิพนธ์ฉบับนี้จึงอยากเข้าไปศึกษาประเด็นดังกล่าวในเชิงลึกโดยใช้การศึกษาข้อมูลในเชิงเอกสาร โดยใช้กรณีศึกษาการเคลื่อนไหวเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของนักกิจกรรมเยอรมัน อังเบอร์ก, วาเนสชานากาเต และเดซี เจฟฟรีย์

2 การทบทวนวรรณกรรม

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับนักเคลื่อนไหวหญิงเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ผู้หญิงกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยผู้ศึกษาจะแบ่งกลุ่มของวรรณกรรมเป็น 5 กลุ่ม ตามลักษณะของผลการศึกษาโดยมีหัวข้อ ดังนี้

1) กลุ่มที่ศึกษาเกี่ยวกับนักเคลื่อนไหวหญิงเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศกับการประท้วง

จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า ผู้หญิงและกลุ่มเด็กผู้หญิงมีบทบาทอย่างมากในการออกมาเคลื่อนไหวเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเฉพาะหลังจากวิกฤตสภาพภูมิอากาศที่ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

ในงานของ Boucher et al. (2021) พบว่า นักกิจกรรมเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเริ่มได้มีการประท้วงบนท้องถนนตั้งแต่ในช่วงฤดูใบไม้ร่วงของปี 2018 และได้มีการเปลี่ยนแปลงในการเคลื่อนไหวทำให้สาธารณชนให้ความสนใจและมาเข้าร่วม ด้วย ซึ่งส่วนใหญ่ใน

พื้นที่ยุโรปและอเมริกาเหนือมักนำเสนอภาพของผู้เข้าร่วมการประท้วงเป็นผู้หญิงหรือเด็กผู้หญิง นักเคลื่อนไหวมีความมุ่งมั่นร่วมกันในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างรวดเร็วและเป็นรูปธรรม แต่ก็มี ความต่างกันในด้านทัศนคติและวิธีการดำเนินการ ซึ่ง Bendo et al. (2022) ได้ศึกษาถึงการเคลื่อนไหวในช่วงการแพร่ระบาดของ Covid-19 และ Noth and Tonzer (2022) ซึ่งศึกษาการเคลื่อนไหวด้านสภาพอากาศในพื้นที่เยอรมัน พบว่าผู้หญิงและเด็กผู้หญิงเป็นกลุ่มที่มีบทบาทมากที่สุดในการออกมาเข้าร่วมการประท้วงด้านสภาพอากาศและกำหนดแนวในการตอบสนอง โดยมีแนวทางที่จะวิพากษ์สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองร่วมกับข้อเรียกร้องด้านสภาพอากาศ สอดคล้องกับการศึกษาของ Wahlström and Uba (2023) ที่ศึกษาแคมเปญหยุดงานเพื่อประท้วงเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ Friday for Future ของเกอร์ต้า ธันเบิร์ก ซึ่งพบว่า ผลกระทบเกอร์ต้า ธันเบิร์ก (Greta Thunberg Effect) มีผลต่อการระดมพลในการประท้วง ผู้หญิงมีแนวโน้มที่จะได้รับผลกระทบมากกว่าและได้รับแรงบันดาลใจจากเกอร์ต้าในฐานะแบบอย่าง (Role Model) อีกทั้งยังทำให้เกิดความรู้สึกเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

2) กลุ่มที่ศึกษาผลกระทบที่ผู้หญิงได้รับจากวิกฤตการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

เน้นการศึกษาผลกระทบที่ผู้หญิงได้รับจากวิกฤตการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในภาพรวม ที่วิถีชีวิตของพวกเธอได้รับผลกระทบจากวิกฤตสภาพภูมิอากาศ ซึ่งพวกเธอได้รับความลำบากมากกว่าผู้ชาย เช่น

การศึกษาของ Smith (2020) และ Abid et al. (2018) มีความสอดคล้องกันในการพบว่าการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศโลกนั้นเป็นสิ่งที่เกิดจากน้ำมือมนุษย์และไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ โดยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศนี้ยังกระทบกับความมั่นคงมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้หญิงและเด็กผู้หญิงที่ต้องเจอกับความเสี่ยงและภาระที่มากขึ้น Abid et al. ยังได้กล่าวไว้ว่าเนื่องจากพวกผู้หญิงต้องการการพึ่งพาทางเศรษฐกิจมากกว่าผู้ชายและยังมีโอกาสน้อยกว่าในการเข้าถึงข้อมูลและการศึกษา อีกทั้งผู้หญิงยังจัดเป็นส่วนใหญ่ในกลุ่มประชากรที่ยากจนของโลก (World's Poor Population) อีกทั้งยังเกี่ยวข้องกับบรรทัดฐานวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ รวมไปถึงการกระจายบทบาท ทรัพยากร และอำนาจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกำลังพัฒนา

อย่างไรก็ตามยังมีการศึกษาอีกจำนวนมากที่ศึกษาผลกระทบจากวิกฤตสภาพภูมิอากาศของผู้หญิงผ่านการศึกษาในเชิงพื้นที่หรือการศึกษาโดยใช้กรณีศึกษา (Case Study) ในพื้นที่ต่าง ๆ เช่น

การศึกษาของ Mai et al. (2018) ซึ่งศึกษาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในประเทศชูดานใต้ Pratiwi et al. (2016) ซึ่งได้ศึกษาในพื้นที่ซีเรบอน (Cirebon) ซึ่งเป็นเมืองท่าในทางตอนตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะชวา ประเทศอินโดนีเซีย และ Kaur et al. (2016) ซึ่งศึกษาในพื้นที่ฟิจิ พบว่าผู้หญิงมีความอ่อนไหวต่อผลกระทบด้านสภาพภูมิอากาศโลกมากกว่า เนื่องจากความสามารถในการปรับตัวต่อผลกระทบ พวกเธอจึงถือได้ว่าเป็นกลุ่มเปราะบาง โดยเฉพาะในบางพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพมาตรการรับมือกับภัยพิบัติที่คาดการณ์ไม่ได้ต่ำ เช่น ชูดานใต้ ทำให้ผู้หญิงมีความลำบากกว่ามากกว่าผู้ชาย อีกทั้งยังมีการกีดกันไม่ให้ผู้หญิงสามารถเข้าถึงทรัพยากรได้ด้วยเหตุผลทางการเมืองอีกด้วย

3) กลุ่มที่ศึกษาการเข้าไปมีบทบาทในการจัดการแก้ไขปัญหาสภาพภูมิอากาศของผู้หญิงในพื้นที่ต่าง ๆ

จากการศึกษาที่ผ่านมาผู้หญิงที่เข้าไปมีบทบาทในการจัดการแก้ไขปัญหาสภาพภูมิอากาศมักจะประสบปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เช่น

ในงานของ Dickin (2018) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการเข้าไปมีบทบาทของผู้หญิงในการจัดการแก้ไขความมั่นคงของน้ำ ในประเทศบูร์กินาฟาโซ งานของ Guillaume (2017) และ Yan et al. (2012) ซึ่งศึกษาบทบาทของผู้หญิงในการจัดการป่า และงานของ Huyer et al. (2020) และ Tomar (2018) ซึ่งศึกษาเรื่องการต่อสู้เพื่อสิ่งแวดล้อมของผู้หญิง พบว่าผู้หญิงเหล่านี้แม้จะมีส่วนสำคัญอย่างมากในการปกป้องและจัดการสิ่งแวดล้อม แต่พวกเธอมักจะประสบกับปัญหาในการแก้ไขการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกอันเนื่องมาจากปัจจัยทางเพศ สังคม และวัฒนธรรม หรือปัจจัยจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ทำให้ความสามารถในการจัดการแก้ไขปัญหาด้านสภาพของผู้หญิงของผู้หญิงลดลง จึงทำให้เกิดข้อเสนอว่า ควรมีการเสริมอำนาจให้กับผู้หญิงและกลุ่มคนชายขอบ ในการมีพื้นที่ในระดับการกำหนดนโยบายเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาคาร์บอนการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างมีประสิทธิภาพ และแก้ไขปัญหาคความเท่าเทียมทางเพศโดยยึดตามหลักการสิทธิมนุษยชนไปพร้อม ๆ กัน

4) กลุ่มที่ศึกษาแนวทางในการส่งเสริมอำนาจของผู้หญิงในการจัดการแก้ไขปัญหาสีงแวดล้อม

จากการศึกษาที่ผ่านมาเนื่องจากผู้หญิงต้องประสบกับความยากลำบากในการเข้าไปแก้ไขปัญหาคาร์บอนการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทำให้มีข้อเสนอว่าควรมีการส่งเสริมอำนาจให้พวกเธอมากขึ้น เช่น

ในงานของ Alston (2014), Arcanjo (2020) และ Kameri-Mbote (2013) กล่าวถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศนั้นแตกต่างกันตามเพศ แต่นโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศกลับไม่นำปัจจัยเรื่องเพศเข้ามาเป็นปัจจัยในการกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติ จึงควรมีการเสริมอำนาจให้กับผู้หญิงและการให้ความช่วยเหลือในการแทรกแซงทางเพศ โดยเฉพาะในเรื่องของการสนับสนุนและการมีอำนาจในการตัดสินใจ ผ่านการจัดตั้งกลไกในระดับสากล ระดับชาติ และภูมิภาคเพื่อประเมินผลนโยบายการพัฒนาสิ่งแวดล้อม อีกทั้ง Gontharet (2019) ยังกล่าวถึงการแยกผู้หญิงออกจากการประเมินโครงการพัฒนาของรัฐว่าเป็นการสนับสนุนทุนนิยมปีศาจโดย ซึ่งทำให้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและเพศมีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะมีงานจำนวนมากที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการส่งเสริมให้ผู้หญิงเข้าไปมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แต่ก็ยังมีงานบางส่วนที่ชี้ให้เห็นว่าแม้ผู้หญิงจะเข้าไปมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาแล้วแต่ก็อาจไม่ได้ช่วยอะไร เช่น

งานของ Kronsell (2018) ได้ศึกษาในเรื่องธรรมาภิบาลสภาพภูมิอากาศ (Climate Governance) ซึ่งมีเป้าหมายในการป้องกัน บรรเทา และปรับตัวต่อความเสี่ยงของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งจากการศึกษาในเรื่องความมีสมดุลทางเพศของสมาชิกที่มีตำแหน่งอยู่ในฐานะผู้กำหนดนโยบายของเพื่อจัดการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในสหภาพยุโรป หรือประเทศในกลุ่มสแกนดิเนเวีย (Scandinavia Countries) กลับไม่พบความแตกต่างที่มากนักในการจัดการปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

จากการทบทวนวรรณกรรมเบื้องต้นทำให้พบว่าผู้หญิงและเด็กผู้หญิงได้รับผลกระทบอย่างมากจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก ทำให้พวกเธอมีแนวโน้มที่จะเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากพวกเธอเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) อย่างไรก็ตามยังไม่ได้มีแนวทางที่ชัดเจนมากนักในการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการใช้ทรัพยากรเพื่อเคลื่อนไหวด้านสภาพอากาศของผู้หญิงในฐานะผู้นำการประท้วง ในสารนิพนธ์ฉบับนี้จึงจะมุ่งเน้นการหาคำตอบเกี่ยวกับภาพรวมของแนวทางที่นักกิจกรรมหญิงในฐานะผู้นำการประท้วงใช้ในการเรียกร้องเพื่อแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก โดยการศึกษาผ่านกรณีศึกษาของนักกิจกรรมเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 3 คน ประกอบด้วย 1) เกอร์ต้า ธันเบิร์ก 2) วาเนสซา นากาเต และ 3) เดซี เจฟฟรีย์

3 คำถามการวิจัย

ผู้หญิงในฐานะนักกิจกรรมเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกและสิ่งแวดล้อมในรูปแบบของผู้ผู้นำในการประท้วงมีแนวทางการใช้ทรัพยากรในการเคลื่อนไหวอย่างไร โดยใช้กรณีศึกษาของเกอร์ต้า ฮันเบิร์ก, วาเนสซา นากาเต และ เดซี เจฟฟรีย์

4 สมมติฐาน/ข้อเสนอ

นักกิจกรรมหญิงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศนั้นได้มีแนวทางในการเคลื่อนไหวหลายรูปแบบ เช่น ใช้การสื่อสารผ่านมุมมองและเรื่องเล่าของตนให้บุคคลทั่วไปเกิดความสนใจ และเกิดความรู้สึกร่วมกันว่าปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกเป็นปัญหาที่ควรได้รับความสนใจและการแก้ไขโดยเร็ว เข้าร่วมและรวบรวมคนเพื่อการประท้วงเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมและมลพิษ เข้าไปมีส่วนร่วมในการประชุมขององค์การระหว่างประเทศเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

5 วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาแนวทางการใช้ทรัพยากรของนักกิจกรรมผู้หญิงในการเคลื่อนไหวเพื่อแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) เป็นประโยชน์ต่อการเคลื่อนไหวเพื่อสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในอนาคต
- 2) เป็นส่วนส่งเสริมให้ผู้หญิงเข้ามามีบทบาทในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

7 ทฤษฎีและกรอบแนวคิด

แนวคิดที่จะนำมาใช้ศึกษาในสารนิพนธ์ฉบับนี้คือ แนวคิดสตรีนิยมเชิงนิเวศ (Eco-Feminism) ทฤษฎีการระดมทรัพยากร (Resource Mobilization Theory) และแนวคิดความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อม (Environmental Justice)

7.1 แนวคิดสตรีนิยมเชิงนิเวศ

แนวคิดสตรีนิยมเชิงนิเวศเป็นแนวคิดที่ถือได้ว่าเป็นคลื่นลูกที่สามของขบวนการสตรีนิยมตะวันตกซึ่งเป็นแขนงหนึ่งการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศแนวสตรีนิยม (Feminism IR) โดยเป็นการเชื่อมโยงกันขององค์ความรู้การวิจารณ์วรรณกรรมแนวนิเวศสำนึก (Ecocriticism) ที่ให้ความสนใจกับธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในฐานะศูนย์กลาง รวมถึงวิพากษ์การมองมนุษย์เป็นเหมือนศูนย์กลางของโลก (Anthropocentric) ที่มีการขยายตัวขึ้นเมื่อถูกนำมารวมปัจจัยเรื่องเพศและเชื้อชาติ ทำให้เกิดการเคลื่อนไหวของกลุ่มคนชายขอบ จึงนับได้ว่าแนวคิดสตรีนิยมเชิงนิเวศเป็นการเคลื่อนไหวเพื่อเปลี่ยนแปลงสังคมที่เกิดจากผู้หญิงที่ต้องต่อสู้กับการพัฒนาที่บกพร่องและสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมลงจากสังคมปิตาธิปไตย (Patriarchal Societies) และระบบทุนนิยมโลก (Global Capitalism) เพื่อนำไปสู่การสร้างสมดุลให้กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในภาวะวิกฤตและผู้หญิงที่ถูกกดทับจากระบบปิตาธิปไตย ซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกบัญญัติขึ้นโดยนักสตรีนิยมชาวฝรั่งเศส ฟร็องซัวส์ โดบอนด์ (Françoise D'Eaubonne) ในปี 1974 (Najera, 2018)

คาเรน จอยซ์ วอร์เรน (Karen J. Warren) ได้เสนอแนวคิดความเชื่อมโยงของผู้หญิงและธรรมชาติ (Women-Nature Connection) ซึ่งระบุถึงความเชื่อมโยงระหว่างผู้หญิงกับธรรมชาติอย่างน้อย 8 ประเภท แบ่งเป็น 1) **ด้านประวัติศาสตร์** ผู้หญิงและธรรมชาติเป็นผู้ถูกกดขี่มาตั้งแต่นในอดีต 2) **ด้านมโนทัศน์** แนวคิดในลักษณะทวินิยม (Dualism) ที่มีการแบ่งแยกในลักษณะคู่ตรงข้ามที่มีฝ่ายหนึ่งอยู่ต่ำกว่าอีกฝ่าย เช่น ชาย/หญิง เหตุผล/อารมณ์ ฯลฯ ออกจากกัน นอกจากนี้ยังรวมถึง อำนาจนำที่ถูกเอามาใช้ในการกดขี่ เช่น ระบบปิตาธิปไตย 3) **ด้านประสบการณ์และหลักฐานเชิงประจักษ์** ผู้หญิงและกลุ่มคนเปราะบางเป็นผู้เสียหายจากการทำลายธรรมชาติ ธรรมชาติและผู้หญิงเป็นผู้ถูกกระทำ 4) **ด้านสัญลักษณ์** การลดทอนคุณค่าของผู้หญิงและธรรมชาติ 5) **ด้านญาณวิทยา** วิพากษ์หลักเหตุผลนิยมในปรัชญาตะวันตก และพัฒนามุมมองด้านจริยธรรม ไม่รักษาค่านิยม การแบ่งลำดับชั้นหรือทวินิยม 6) **ด้านการเมือง** การเคลื่อนไหวทางการเมืองของผู้หญิงที่ได้รับผลกระทบจากการเลือกปฏิบัติ ทำให้พวกเขาไม่สามารถเข้าถึงทรัพยากรหรือสิทธิที่พวกเขาควรจะได้รับ 7) **ด้านจริยธรรม** เรียกร้องการเชื่อมโยงแนวคิดและการปฏิบัติต่อผู้หญิง ธรรมชาติ และสัตว์ไม่ควรนำมามนุษย์มาเป็นศูนย์กลางของโลก 8) **ด้านทฤษฎี** ปรัชญาสตรีนิยมและสิ่งแวดล้อมจำกัดอยู่ในรูปแบบของจริยธรรมทางสิ่งแวดล้อม (Environmental Ethics) สตรีนิยมเชิงนิเวศจึงเป็นแนวคิดที่มีความสอดคล้องและเป็นกังวลกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างผู้หญิงและธรรมชาติ รวมถึงปรัชญาสิ่งแวดล้อม (Brendan, 2024)

เนื่องจากในตะวันตกยังมีการสนับสนุนแนวคิดลักษณะทวินิยมในการกำหนดโครงสร้างเชิงอำนาจที่ใช้ “เพศชาย” เป็นตัวแทนของมนุษย์ โดยใช้เป็นสัญลักษณ์ของความรู้ เหตุผล และมีความสามารถในการควบคุม ในขณะที่เพศหญิงเป็นสัญลักษณ์ของอารมณ์ ความไม่มีเหตุผล และไร้ความสามารถ จากการเชื่อมโยงผู้หญิงที่ถูกปลูกฝังให้ต้องทำหน้าที่ในการให้กำเนิดและเลี้ยงดูลูก มีความสอดคล้องกับการเปรียบโลกและธรรมชาติในฐานะของ “เพศหญิง” และ “แม่” ผ่านความสัมพันธ์ทางกายภาพซึ่งธรรมชาติทำหน้าที่ในการหล่อเลี้ยงมนุษย์และสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ มนุษย์สามารถขุดรีด นำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้เท่าไรก็ได้เพื่อการพัฒนา (Salle, 1997) ตามแนวคิด “ชายเป็นใหญ่” อีกทั้งยังเป็นแนวคิดที่นำไปสู่การแบ่งแยกและกดขี่ในมิติอื่น ๆ เช่น เชื้อชาติ ชนชั้น ความสามารถ ฯลฯ ด้วย (Warren, 1996)

ด้วยเหตุนี้ผู้หญิงและธรรมชาติจึงถูกกีดกันจนนำไปสู่ “ความเป็นอื่น” (Other) ไม่มีตัวตนหรือคุณค่า เป็นสิ่งที่คอยสนับสนุนดำรงอยู่ของเพศชายเท่านั้น ทำให้เกิดแนวคิดที่ว่าผู้หญิงมีความใกล้ชิดกับธรรมชาติมากกว่าผู้ชาย (women are closer to nature) จากความคล้ายคลึงกันในฐานะของผู้ถูกกดขี่

เป้าหมายหลักของแนวคิดสตรีนิยมเชิงนิเวศนั้นคือการวิพากษ์และล้มล้างมโนทัศน์ที่เป็นต้นเหตุของการกดขี่เชิงอำนาจดังกล่าว โดยสามารถประเภทของแนวคิดสตรีนิยมเชิงนิเวศได้เป็น 6 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) **สตรีนิยมเชิงนิเวศสายจิตวิญญาณ (Spiritual Ecofeminism)** ที่มีแนวคิดที่ผู้หญิงเป็นเหยื่อเช่นเดียวกับธรรมชาติ มองอำนาจเป็นสิ่งที่สามารถแบ่งปันและเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งจากการครอบงำของการมองมนุษย์เป็นศูนย์กลาง ทำให้เกิดการแบ่งแยกคนและสัตว์ รวมถึงธรรมชาติ จึงมาสู่การทำลายธรรมชาติเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับมนุษย์ 2) **สตรีนิยมเชิงนิเวศสายมาร์กซิสต์ (Marxist Ecofeminism)** มองว่าการทำลายธรรมชาติเป็นปัญหามาจากระบบทุนนิยมปิตาธิปไตย (Capitalist Patriarchy) ในการหาประโยชน์จากแรงงาน จำเป็นต้องเปลี่ยนโครงสร้างความสัมพันธ์ใหม่ และ วิจัยแนวคิดที่ว่าด้วยเรื่องผู้หญิงมีความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมดีกว่าผู้ชาย แต่เป็นเรื่องของประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 3) **สตรีนิยมเชิงนิเวศสายสังคมนิยม (Socialist Ecofeminism)** วิจัยแนวคิดแนวผู้หญิงมีความรู้มากกว่า ผู้ชายสามารถพัฒนาในการเอาใจใส่สิ่งแวดล้อมได้เช่นเดียวกับผู้หญิง โดยการเหมารวมว่าผู้หญิงเป็นกลุ่มชายขอบที่ได้รับความเดือดร้อน ทั้งที่ผู้ชายก็เดือดร้อนเช่นกัน 4) **สิ่งแวดล้อมนิยมแนวสตรีนิยม (Feminist Environmentalism)** การกระจายอำนาจและทรัพยากรอย่างไม่เท่าเทียม เกิดจากการถูกกำหนดโดยความสัมพันธ์ เชิงอำนาจระหว่างผู้ชายและผู้หญิง และความสัมพันธ์เชิงชนชั้นด้วย ที่ส่งผลกระทบให้เกิดกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ 5) **นิเวศวิทยาการเมืองแนวสตรีนิยม**

(Feminist Political Ecology) ให้ความสนใจในศึกษา เรื่องกระบวนการในการตัดสินใจของผู้จัดการทรัพยากร ภายใต้เงื่อนไขทางการเมืองที่ต่างกัน และความไม่เสมอภาคระหว่างชาย-หญิง ในการเข้าถึงและควบคุมทรัพยากร 6) การเคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อมของกลุ่มผู้หญิง รากหญ้า ผู้หญิงมักจะเข้าร่วมกิจกรรมหรือการรณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการใช้ชีวิตของผู้หญิง ทำให้เห็นถึงปัญหาที่ผู้ชายมองไม่เห็นได้ก่อน (ราณี หัสสรังสี, 2561)

แนวคิดการเคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อมของกลุ่มผู้หญิงรากหญ้าจะเป็นแนวคิดสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ เนื่องจากผู้หญิงหลายคนถูกปลูกฝังให้ต้องทำงานบ้าน หุงหาอาหาร และเลี้ยงดูเด็กและผู้สูงอายุ ซึ่งวิถีชีวิตของพวกเธอมักผูกติดกับบ้านและธรรมชาติ ทำให้พวกเธอสามารถสังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมหรือปัญหาสิ่งแวดล้อมได้ก่อนผู้ชาย จึงทำให้พวกเธอมักจะไปเข้าร่วมกิจกรรมและการรณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อมมากกว่า อย่างไรก็ตามผู้หญิงรากหญ้ามักถูกกีดกันจากการเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายจากประเด็นของเพศและชนชั้น ผู้หญิงจึงเริ่มรวมกลุ่มกันเพื่อเรียกร้องให้รัฐเข้ามารับผิดชอบในปกป้องสิทธิของประชาชนแทน เช่น ขบวนการประท้วงของสตรีเพื่อสันติภาพ (Women Strike for Peace: WSP) ผู้หญิงจำนวนกว่า 12,000 – 50,000 คนในประเทศต่าง ๆ ได้ออกมาประท้วงการทดสอบอาวุธนิวเคลียร์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพของมนุษย์ (Arruzza et al., 2019)

7.2 ทฤษฎีการระดมทรัพยากร

ทฤษฎีการระดมทรัพยากรเป็นทฤษฎีทางสังคมวิทยาซึ่งถูกพัฒนามาตั้งแต่ช่วงทศวรรษที่ 1970 ใช้สำหรับการวิเคราะห์การเมืองภายในองค์กรการเคลื่อนไหวทางสังคมเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเกิด ความสำเร็จ ความล้มเหลวและผลกระทบของการเคลื่อนไหวในช่วงทศวรรษ 1960 นักวิชาการด้านการระดมทรัพยากรได้จำแนกประเภทของทรัพยากร 5 ประเภท (Edwards & Gillham, 2021) ที่จำเป็นต่อการขับเคลื่อนขบวนการทางสังคม ประกอบด้วย

1) **ทรัพยากรวัตถุ (Material Resource)** ทรัพยากรวัตถุจัดเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญอย่างมากในการระดมผู้คนให้เข้ามาขับเคลื่อนกระบวนการทางสังคม นับเป็นทุนทางการเงินและกายภาพ เช่น เงิน พื้นที่สำนักงาน อุปกรณ์สำหรับการสนับสนุนต่าง ๆ ฯลฯ และเป็นทรัพยากรที่ได้รับความสนใจในการวิเคราะห์มากที่สุดเนื่องจากเป็นสิ่งที่สามารถจับต้องได้

2) **ทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource)** ทรัพยากรมนุษย์เป็นผู้ใช้เวลาและทรัพยากรให้กับเคลื่อนไหวทางสังคมหรือองค์กรเคลื่อนไหวทางสังคม (Social Movement Organizations:

SMOs) และยังสามารถไปถึงแรงงาน ทักษะ ประสบการณ์ และความเป็นผู้นำ ปัจเจกบุคคลสามารถควบคุมแรงงานหรือทรัพยากรบุคคลของตนเองได้เพื่อเข้าถึงการเคลื่อนไหวทางสังคมหรือองค์กรเคลื่อนไหวทางสังคมผ่านการมีส่วนร่วมต่าง ๆ หรืออาจมีผู้สนับสนุนการเคลื่อนไหวทางสังคมที่คอยช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เช่น นักกฎหมาย นักออกแบบเว็บไซต์ นักพูด ฯลฯ

3) ทรัพยากรองค์กรทางสังคม (Social – Organizational Resource) ทรัพยากรองค์กรทางสังคมมี 3 รูปแบบ ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructures) เครือข่ายสังคม (Social Network) และ องค์กร (Organization) ซึ่งจะแตกต่างกันตามระดับความเป็นทางการขององค์กร โครงสร้างพื้นฐานจัดเป็นทรัพยากรทางสังคมที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ (Non-proprietary Social Resource) ซึ่งต่างจากเครือข่ายสังคมและองค์กรที่ทรัพยากรจะถูกจำกัดสำหรับบุคคลภายใน (Insider) เท่านั้น โดยองค์กรเคลื่อนไหวทางสังคมจะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรผ่านการจัดตั้งแนวร่วมกับองค์กรอื่นหรือร่วมมือกับองค์กรที่ไม่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหว เช่น โบสถ์ โรงเรียน องค์กรบริการอื่น ๆ ฯลฯ ซึ่งในปัจจุบันนักเคลื่อนไหวมักจะใช้โซเชียลมีเดียในการขยายการเคลื่อนไหวโดยการสร้างแนวร่วมและระดมทรัพยากรมนุษย์หรือทรัพยากรอื่น ๆ

4) ทรัพยากรวัฒนธรรม (Cultural Resource) ทรัพยากรวัฒนธรรมสำหรับการเคลื่อนไหวทางสังคมคือการสร้างสิ่งประดิษฐ์หรือผลิตภัณฑ์เกี่ยวแนวคิดซึ่งเป็นที่รู้จักโดยทั่วไปเกี่ยวกับประเด็นการเคลื่อนไหวนั้น ๆ อย่างดนตรี บทประพันธ์ วารสาร สารคดี หรือพ็อดคาสต์ รวมไปถึงความรู้เกี่ยวกับวิธีการทำงานเฉพาะ เช่น การจัดการประท้วง การจัดงานแถลงข่าว การดำเนินการประชุม จัดตั้งองค์กร การใช้เครื่องมือโซเชียลมีเดียใหม่ ๆ ในเชิงรุก (การแสดง เหม เพลตขององค์กร ความรู้ทางเทคนิคหรือกลยุทธ์ที่ใช้ในการระดมพลจัดกิจกรรม ฯลฯ) นับว่าเป็นทรัพยากรที่ช่วยให้ผู้นำการเคลื่อนไหวสามารถขยายจำนวนสมาชิกและรักษาความพร้อมในการกระทำแบบร่วม (Collective Action)

5) ทรัพยากรศีลธรรม (Moral Resource) ทรัพยากรทางศีลธรรมนับเป็นปัจจัยภายนอกองค์กรเคลื่อนไหวทางสังคม ซึ่งหมายถึงความถึงจุดประสงค์และปฏิบัติการขององค์กรเคลื่อนไหวทางสังคมนั้น ๆ ได้รับการยอมรับจากสาธารณะและหน่วยงานภายนอกอันเป็นที่มาของความชอบธรรมในการเคลื่อนไหว ตัวแสดงที่ได้รับการคาดหวังหรือกลายเป็นกระแสหลักจะมีความได้เปรียบมากกว่าตัวแสดงอื่น ส่งผลให้แคมเปญหรือการเคลื่อนไหวของบุคคลนั้นได้รับการรายงานข่าวที่มากขึ้นของสื่อ ความสนใจของสาธารณชนมากขึ้น และยังสามารถนำไปสู่ผู้กำหนดนโยบายและผู้สนับสนุนทรัพยากรอื่น ๆ อีก

ทฤษฎีนี้ยังถูกนำไปใช้ในงานวิชาการของ Gulliver et al. (2023) ซึ่งเป็นการนำทฤษฎีระดมทรัพยากรมาวิเคราะห์การเคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อมผ่านผู้นำการเคลื่อนไหวอาสาสมัคร พบว่าทรัพยากรเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในการเคลื่อนไหวในฐานะสิ่งที่คอยสนับสนุนและคงสภาพการเคลื่อนไหวให้ดำรงอยู่ต่อไป

สารนิพนธ์ฉบับนี้จะให้ความสนใจเกี่ยวกับทรัพยากรองค์การทางสังคม ทรัพยากรวัฒนธรรม และทรัพยากรศีลธรรมเป็นสำคัญ เนื่องจากทรัพยากรเหล่านี้สามารถอธิบายถึงกระบวนการที่นักเคลื่อนไหวที่เป็นกรณีศึกษา อันได้แก่ เกอร์ต้า ธันเบิร์ก, วาเนสซา นากาเต และ เดซี เจฟฟรีย์ ใช้ในการระดมพลเคลื่อนไหวด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้ และผู้ศึกษามีข้อจำกัดในการเข้าถึงทรัพยากรอีก 2 ประเภท คือทรัพยากรวัตถุ และทรัพยากรมนุษย์

7.3 แนวคิดความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อม

แนวคิดความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมอยู่หนึ่งในขอบเขตของแนวคิดสิ่งแวดล้อมนิยม (Environmentalism) ซึ่งเป็นหนึ่งในขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมแนวใหม่ (New Social Movement) โดยแนวคิดความยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อมจะมีความเชื่อมโยงกับความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice) มีลักษณะแตกต่างกันไปตามในบริบทของพื้นที่ เวลา และมุมมอง โดยมักจะมีการอธิบายถึงความยุติธรรมผ่านความอยุติธรรม (Environmental Injustice) ที่กลุ่มคนต่างกันได้รับความเสี่ยงจากผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมไม่เท่าเทียมกัน ดังนั้นความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมจึงเป็นแนวคิดที่มองว่าทุกคนควรมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมในการได้รับประโยชน์หรือแบกรับภาระจากสิ่งแวดล้อม โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติหรือฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม (คีนิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม, 2559)

แนวคิดความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมยังมีความเชื่อมโยงกับแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) ในประเด็นของสิ่งแวดล้อมในแง่ของการแจกจ่ายผลประโยชน์และค่าใช้จ่ายในการพัฒนา เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันทั้งภายในคนรุ่นเดียวกันและระหว่างรุ่น ส่งผลให้สามารถแบ่งประเภทของความยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อมได้เป็นหลัก 2 ประเภทประกอบด้วย

1) **ความยุติธรรมระหว่างรุ่น (Inter-generational Justice)** ซึ่งหมายถึงความยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างคนต่างรุ่นในการใช้ทรัพยากรที่ต้องเหลือไว้ให้กับคนรุ่นหลัง ดังนั้นคนในรุ่นปัจจุบันจึงไม่ควรใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมมากเกินไปจนเสื่อมคุณภาพ

2) **ความยุติธรรมภายในรุ่น (Intra-generational Justice)** ซึ่งหมายถึงความยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างคนรุ่นเดียวกันในการใช้ทรัพยากร การเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติของคนใน

ยุคปัจจุบันไม่มีความเท่าเทียมกัน ดังนั้นจึงควรมีการแบ่งปันทรัพยากรให้เท่าเทียมโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมด้วย

เนื่องจากแนวคิดความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมกับทรัพยากรด้านศีลธรรมมีความเกี่ยวข้องกันอย่างยิ่งในการเคลื่อนไหวด้านสภาพภูมิอากาศ โดยผู้ศึกษามองว่านักเคลื่อนไหวมักจะนำความยุติธรรมหรือความเป็นธรรมมาเป็นคำพูดหรือข้อเรียกร้องต่อสาธารณชนและรัฐบาล ทำให้แนวคิดความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมมีความสอดคล้องกับทรัพยากรด้านศีลธรรม

จึงทำให้ผู้ศึกษาเลือกแนวคิดสตรีนิยมเชิงนิเวศ ทฤษฎีการระดมทรัพยากร และแนวคิดความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อม มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์แนวทางการเคลื่อนไหวเพื่อสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกของผู้หญิงในฐานะผู้นำการประท้วงเพื่อการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก

กรอบแนวคิดในสารนิพนธ์ฉบับนี้จะนำแนวทางในการใช้ทรัพยากรในการเคลื่อนไหวด้านสภาพอากาศของนักกิจกรรมหญิงที่เป็นกรณีศึกษา อันได้แก่ เกอร์ต้า อันเบิร์ก, วานเนสซา นากาเต และเดซี เจฟฟรีย์มาจัดประเภททรัพยากร 3 ประเภท ตามกรอบทฤษฎีระดมทรัพยากร คือ ทรัพยากรองค์การทางสังคม ทรัพยากรวัฒนธรรม และทรัพยากรศีลธรรม และใช้แนวคิดสตรีนิยมเชิงนิเวศและแนวคิดความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมเพื่อวิเคราะห์ทรัพยากรศีลธรรมที่นักกิจกรรมหญิงใช้เป็นความชอบธรรมในการเคลื่อนไหว

แนวทางการใช้ทรัพยากรเพื่อการเคลื่อนไหวของนักกิจกรรมด้านสภาพภูมิอากาศหญิงในฐานะผู้นำการประท้วง:
กรณีศึกษา เกอร์ต้า อันเบิร์ก, วานเนสซา นากาเต และเดซี เจฟฟรีย์

การทบทวนวรรณกรรม/วิจัยเชิงเอกสาร

- เอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้องกรณีศึกษา คำพูด และบทสัมภาษณ์ตั้งแต่ในปี 2018 - 2024

ทฤษฎีระดมทรัพยากร แนวคิดสตรีนิยมเชิงนิเวศ และแนวคิดความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อม

8 ระเบียบวิธีวิจัย

รายงานฉบับนี้จะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาตามแนวคิด ทฤษฎีและมีแผนการดำเนินการ โดยใช้แนวทางการศึกษา ดังนี้

8.1 การกำหนดกรอบการศึกษา

รายงานฉบับนี้ได้กำหนดกรอบการศึกษา โดยใช้การศึกษาผ่านกรอบทฤษฎีสตรีนิยมเชิงนิเวศ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาแนวทางในการเคลื่อนไหวของนักกิจกรรมเพื่อการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในฐานะผู้นำการประท้วงจากเอกสารวิชาการในช่วง 2018 จนถึง 2024 เนื่องจากเป็นช่วงระยะเวลาที่การประท้วงเพื่อต่อต้านวิกฤตสภาพภูมิอากาศได้รับความสนใจจากสาธารณชนเป็นอย่างสูงจากการเกิดขึ้นของ Greta Thunberg Effect เพื่อกำหนดกรอบแนวทางการศึกษาและวิเคราะห์ที่ปัจจัยและข้อจำกัดในการสื่อสารเพื่อแก้ไขปัญหาสภาพภูมิอากาศโลกและสิ่งแวดล้อมของนักกิจกรรมหญิง

การเลือกกรณีศึกษาจะใช้ความมีชื่อเสียง การประสบความสำเร็จในการผลักดันประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเข้าสู่วาระสาธารณะ และได้รับความสนใจจากสื่อ โดยกรณีศึกษาทั้ง 3 คน มีความแตกต่างกันทางด้านเชื้อชาติ สีผิวและพื้นที่อยู่อาศัยที่อยู่คนละภูมิภาคกัน คือ 1) **เกอร์ต้า ธันเบิร์ก** เป็นผู้หญิงผิวขาว ซึ่งอาศัยอยู่ในทวีปยุโรปและเป็นที่ยุ้จักโดยทั่วกันในเรื่องของการประท้วงเพื่อสภาพอากาศ เนื่องจากการประท้วงของเธอได้กลายเป็นปรากฏการณ์ในระดับโลก 2) **วาเนสซา นากาเต** เป็นผู้หญิงผิวสี อาศัยอยู่ในแอฟริกา การเคลื่อนไหวด้านสภาพภูมิอากาศของเธอเริ่มได้รับการพูดถึงหลังจากการที่เธอถูกตัดออกจากการรายงานข่าวหลังจากการประชุมสภาพเศรษฐกิจโลกในปี 2020 3) **เดซี เจฟฟรีย์** เป็นผู้หญิงผิวขาวซึ่งอยู่ในออสเตรเลีย แม้ว่าเดซีจะเป็นคนขาวแต่จากการอยู่ในพื้นที่ออสเตรเลียทำให้เธอไม่ได้เป็นที่กล่าวถึงมากนัก จึงทำให้ผู้ศึกษาเลือกนักกิจกรรมหญิงทั้ง 3 คน มาเป็นกรณีศึกษาแนวทางในการใช้ทรัพยากรในการเคลื่อนไหวเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

8.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาผู้ศึกษาได้ใช้วิธีศึกษาค้นคว้าและการวิจัยเอกสาร (Documentary Data) ข้อมูลที่จะใช้ในการวิเคราะห์ คือ เอกสารวิชาการเกี่ยวกับนักกิจกรรมที่ใช้เป็นกรณีศึกษา รวมถึงบทสัมภาษณ์และคำพูดของกรณีศึกษา อันได้แก่ เกร์ต้า ธันเบิร์ก, วาเนสซา นากาเต, เดซี เจฟฟรีย์ ตั้งแต่ช่วงปี 2018 – 2024 ในรายงานของสำนักข่าวหรือสื่ออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษา

8.3 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

รายงานฉบับนี้เป็นการสำรวจข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Resources) โดยมีขั้นตอนการเก็บข้อมูล ดังนี้

1. ศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิง การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และนักกิจกรรมเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศหญิง เพื่อเป็นการกำหนดแนวทางในการเขียนโครงร่างสารนิพนธ์

2. สำรวจข้อมูลงานวิชาการที่เกี่ยวข้อง บทสัมภาษณ์และคำพูดของนักกิจกรรมเพื่อการแก้ไขปัญหาสภาพภูมิอากาศที่ใช้เป็นกรณีศึกษา อันได้แก่ เกอร์ต้า อันเบิร์ก, วาเนสซา นากาเต และ เดซี เจฟฟรีย์ในช่วงปี 2018 - 2024

3. วิเคราะห์แนวทางการเคลื่อนไหวเพื่อแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของกรณีศึกษา โดยดูในประเด็นที่เอกสารให้ความสำคัญ

4. วิเคราะห์ความสอดคล้องกันของแนวทางการเคลื่อนไหวเพื่อแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของกรณีศึกษาที่ได้จากเอกสารกับกรอบแนวคิดสตรีนิยมเชิงนิเวศ ทฤษฎีระดมทรัพยากร และแนวคิดความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อม

บทที่ 2

แนวทางการใช้ทรัพยากรเพื่อการเคลื่อนไหวด้านสภาพภูมิอากาศของเกอรัต้า ธันเบิร์ก

สารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาแนวทางการใช้ทรัพยากรเพื่อการเคลื่อนไหวของนักกิจกรรมด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศหญิงในฐานะผู้นำการประท้วง โดยในบทนี้เป็นการสรุปข้อมูลจากบทสัมภาษณ์ คำพูดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเคลื่อนไหวด้านสภาพภูมิอากาศ เกอรัต้า ธันเบิร์ก โดยแบ่งข้อมูลเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย

1 ภาพรวม

เกอรัต้า ธันเบิร์ก (Greta Thunberg) เกิดเมื่อวันที่ 3 มกราคม 2003 ในเมืองสตอกโฮล์ม (Stockholm) ประเทศสวีเดน โดยเกอรัต้ามีความสนใจในเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมาตั้งแต่อายุ 8 ปี ทำให้เธอเริ่มเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของตนเองและครอบครัว โดยการหยุดบริโภคเนื้อสัตว์ รวมถึงไม่เดินทางโดยใช้เครื่องบิน แม้ว่าจะส่งผลกระทบต่อชีวิตของพวกเขาอย่างมาก การเคลื่อนไหวของเกอรัต้ากลายเป็นปรากฏการณ์ในระดับโลก (Global Phenomenon) ที่ทำให้นักเคลื่อนไหวด้านสภาพภูมิอากาศเยาวชนออกมาร่วมประท้วงไปกับเธอ รวมถึงได้รับการเสนอชื่อให้เข้ารับรางวัลหลายรายการ

2 ทรัพยากรองค์กรทางสังคม

ทรัพยากรองค์กรทางสังคมที่เกอรัต้า ธันเบิร์กใช้ในการระดมผู้คนเพื่อการเคลื่อนไหวทางสังคม คือ การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์อย่าง Twitter และ Instagram ในการประชาสัมพันธ์การประท้วง การไปออกรายการขององค์กรต่าง ๆ และการเข้าร่วมการประท้วงที่กลุ่มนักเคลื่อนไหวอื่น ๆ จัดขึ้น

เกอรัต้าได้ใช้โซเชียลมีเดียในการรณรงค์ให้ผู้คนมาประท้วงร่วมกับเธอ เกอรัต้าได้ใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ เช่น Twitter และ Instagram ผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อส่งต่อข้อความหรือข่าวสารเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงยังได้มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการประท้วงและภาพถ่ายกิจกรรมในทุกสัปดาห์ ให้ผู้ติดตามได้รับทราบ ในแฮชแท็กอย่าง #FridaysForFuture และ #ClimateStrike อย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากสื่อโซเชียลมีเดียและแพลตฟอร์มออนไลน์มีความสามารถในการกระจายข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว และผู้คนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้เป็นวงกว้าง ร่วมกับการที่เธอเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงจะดึงดูดความ

สนใจของคนทั่วไป หรือดึงดูดให้คนที่มีความคิดแบบเดียวกันกับเธอออกมาร่วมการประท้วงได้ง่ายขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ซึ่งผู้สนับสนุนเกอรัต้าในโซเซียลมีเดียส่วนใหญ่เป็นเยาวชนที่มีความกังวลเกี่ยวกับอนาคตร่วมกัน เมื่อเกอรัต้าร้องขอให้ใครก็ตามที่เกี่ยวข้องมาเข้าร่วมกับเธอ เยาวชนจำนวนมากจึงออกมาหยุดเรียนประท้วงหลายครั้งในทุกวันศุกร์

หลังจากการประท้วงหน้ารัฐสภาสวีเดน ในวันที่ 20 สิงหาคม 2018 เกอรัต้าได้รับเชิญให้ไปออกรายการ TED Talks ผ่าน TEDx Stockholm ซึ่งเป็นโครงการถูกจัดขึ้นเพื่อต่อยอดแนวความคิดขององค์กรไม่แสวงหาผลกำไร TED ที่เชื่อมั่นว่าความคิดดี ๆ ควรได้รับการเผยแพร่ในวงกว้าง โดยกลุ่มอาสาสมัครในท้องถิ่นจะจัดงานสัมมนาที่อยู่ภายใต้ใบอนุญาตและแนวทางการจัดกิจกรรมจาก TED Conferences LLC ในรายการประเภทนี้มักจะมีฐานผู้ชมอยู่แล้ว การเกอรัต้าที่ถูกเชิญให้ไปบรรยายในรายการนี้สามารถทำให้เธอเผยแพร่ความคิดของเธอเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้เป็นวงกว้าง (TEDxStockholm, 2018)

นอกจากการประท้วงในสวีเดนแล้ว เกอรัต้ายังได้เดินทางไปเข้าร่วมการประท้วงและพบกับนักเคลื่อนไหวด้านสภาพภูมิอากาศคนอื่นในพื้นที่ต่าง ๆ แต่เธอไม่เดินทางโดยเครื่องบินเลย ทำให้การเดินทางของเธอมักได้รับการติดตามจากผู้ติดตามบนโซเซียลมีเดีย เช่น เธอได้เดินทางไปเข้าร่วมการประท้วงกับ Extinction Rebellion ในลอนดอน โดยรถไฟจากกรุงโรมเป็นเวลามากกว่า 2 วัน (BBC, 2019a) หรือการเดินทางกว่า 2 สัปดาห์เพื่อไปร่วมประชุมสุดยอดว่าด้วยการดำเนินการสภาพภูมิอากาศ (UN Climate Action Summit 2019) ที่สหรัฐฯ โดยใช้เรือ Malizia II ซึ่งเป็นเรือ zero-carbon แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจของเธอที่จะลดการปล่อยมลพิษของตนเองให้ได้มากที่สุด (BBC, 2019b)

3 ทรัพยากรวัฒนธรรม

ทรัพยากรวัฒนธรรมที่เกอรัต้า อินเบิร์กใช้ในการระดมผู้คน คือ การประท้วงด้านสภาพอากาศทุกวันศุกร์ พร้อมกับป้าย Skolstrjk för klimatet และการเขียนหนังสือ No One Is Too Small to Make a Difference (2019) และ Our House Is on Fire Scenes of a Family and Planet In Crisis (2020)

เกอรัต้าเป็นผู้ริเริ่มขบวนการวันศุกร์เพื่ออนาคต (Fridays for Future) ซึ่งเธอได้รับแรงบันดาลใจเกี่ยวกับการประท้วงสภาพภูมิอากาศมาจากการประท้วงของนักเรียนจากโรงเรียนในเมืองปาร์คแลนด์ในรัฐฟลอริดาเกี่ยวกับเรื่องกฎหมายอาวุธปืน หลังจากเกิดเหตุการณ์กราดยิงภายในโรงเรียน

จากการไปประท้วงเพียงลำพังหน้ารัฐสภาสวีเดนเพื่อให้รัฐบาลสวีเดนมีการดำเนินการเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมากกว่านี้ ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2018 พร้อมกับป้าย “Skolstrejk för klimatet” (หยุดเรียนเพื่อประท้วงโลกร้อน) ซึ่งเป็นการแสดงออกที่เรียบง่ายแต่ทรงพลังเป็นอย่างมาก เนื่องจากเด็กนักเรียนไม่ว่าในประเทศใดก็ตามจะถูกส่งเสริมให้ไปโรงเรียนเพื่อหาความรู้และนำไปต่อยอดในการประกอบอาชีพในอนาคต แต่เธอกลับเลือกที่จะแตกต่างจากคนอื่น หยุดเรียนเพื่อมาประท้วงเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Thunberg, 2019)

ผู้คนจำนวนมากให้ความสนใจกับการหยุดเรียนเพื่อประท้วงของเธอ โดยเกอร์ต้าได้กล่าวว่า “วันแรก ฉันนั่งคนเดียวตั้งแต่ประมาณ 8.30 น. จนถึงช่วง 15.00 น. ซึ่งเป็นวันเรียนปกติ และในวันที่ 2 ผู้คนจำนวนหนึ่งก็ได้มาเข้าร่วมประท้วงกับฉันด้วย” เธอไปประท้วงทุกวันเป็นเวลากว่า 3 สัปดาห์ จนถึงการเลือกตั้งระดับชาติของสวีเดน การประท้วงของเกอร์ต้าได้จุดประกายและสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้คนและนักเคลื่อนไหวเพื่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ต่าง ๆ โลก ในปี 2019 การประท้วงเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นที่รู้จักกันชื่อ “วันศุกร์เพื่ออนาคต (Friday for Future)”

นอกจากนี้เธอยังได้ตีพิมพ์หนังสือ เช่น No One Is Too Small to Make a Difference (2019) ซึ่งเป็นหนังสือที่รวบรวมสุนทรพจน์เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของเธอในช่วงปี 2018 – 2019 และ Our House Is on Fire Scenes of a Family and Planet In Crisis (2020) ผลงานเขียนร่วมกันของเกอร์ต้าและครอบครัวของเธอเกี่ยวกับชีวิตส่วนตัวของครอบครัวอันเบิร์กและปัญหาวิกฤตสภาพภูมิอากาศ รวมถึงการเริ่มต้นการเคลื่อนไหวเพื่อสภาพอากาศของเกอร์ต้า

4 ทรัพยากรศีลธรรม

ทรัพยากรศีลธรรมที่เกอร์ต้า อันเบิร์กใช้ในการระดมผู้คน คือ การเรียกร้องให้คนรุ่นปัจจุบันมีความรับผิดชอบต่ออนาคตของคนรุ่นต่อไป รวมถึงการกล่าวถึงความเหลื่อมล้ำทางฐานะเศรษฐกิจของประเทศยากจน โดยประเทศร่ำรวยจะต้องให้ความช่วยเหลือประเทศยากจนในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การได้รับการยอมรับจากสาธารณชนและหน่วยงานอื่น ๆ และการได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงรางวัลและได้รับรางวัล

เกอร์ต้ามักจะแบ่งปันเรื่องราวและความคิดของที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอยู่บ่อยครั้งในการให้สัมภาษณ์กับนักข่าว การสื่อสารบนแพลตฟอร์มออนไลน์ หรือแม้แต่ในสุนทร

พจน์ของเธอเองเพื่อการเป็นการสร้างความชอบธรรมต่อการเคลื่อนไหวของเธอต่อสาธารณะ เช่น ในการพูดของเธอในรายการ TED Talks ในเดือนพฤศจิกายน 2018 เกอร์ต้าพูดเกี่ยวกับ ความสำคัญในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและการลงมือทำเพื่อแก้ไข ปัญหาเดียวกันนี้ (TEDxStockholm, 2018)

“ถ้าฉันมีชีวิตอยู่จนถึงอายุ 100 ปี ฉันจะมีชีวิตอยู่จนถึงปี 2103 เมื่อคุณคิดถึงอนาคตในวันนี้ พวกคุณคงไม่ได้คิดไปถึงถึงหลังจาก 2050 ตอนนั้นยังใช้ชีวิตไม่ถึงครึ่งชีวิตของฉันด้วยซ้ำ อะไรจะเกิดขึ้นต่อไป ในปี 2078 ฉันจะฉลองวันเกิดปีที่ 75 ของฉัน ถ้าฉันมีลูกหรือหลาน พวกเขาอาจจะใช้ชีวิตอยู่ในวันนั้นร่วมกับฉัน หรือพวกเขาอาจจะถามฉันถึงพวกคุณ ผู้คนที่ใช้ชีวิตอยู่ในช่วง 2018 พวกเขาอาจจะถามว่าทำไมพวกคุณไม่ทำอะไรเลยในขณะที่ยังพอมีเวลาที่จะทำ ทุกสิ่งที่พวกคุณทำหรือไม่ทำในวันนี้ส่งผลกระทบต่อทั้งชีวิตของฉัน รวมถึงของลูกหลานของฉัน สิ่งที่คุณทำหรือไม่ทำในวันนี้ฉันและรุ่นของฉันไม่สามารถกลับไปทำได้ในอนาคต”

เกอร์ต้าชี้ให้เห็นถึงอนาคตที่ผู้คนในตอนนั้นไม่สามารถย้อนกลับไปเพื่อแก้ไขการกระทำของตัวเองได้ และสิ่งนี้จะส่งผลกระทบต่อลูกหลานอย่างแน่นอน

“ตั้งนั้นเมื่อโรงเรียนเปิดภาคเรียนในเดือนสิงหาคมปีนี้ ฉันจึงตัดสินใจว่าฉันพอแล้ว ฉันนั่งอยู่บนพื้นนอกวิทยาลัยสวีเดน ฉันหยุดไปเรียนเพื่อประท้วงเรื่องสภาพภูมิอากาศ บางคนพูดว่าฉันควรจะอยู่ในโรงเรียน บางคนพูดว่าฉันควรจะเรียนเพื่อกลายเป็นนักวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศ เพื่อที่ฉันจะได้สามารถ ‘แก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ’ แต่การแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศถูกแก้ไขแล้ว พวกเรามีข้อเท็จจริงและวิธีการแก้ไขอยู่แล้ว ทุกสิ่งที่เราต้องทำคือตื่นรู้และเปลี่ยนแปลง ทำไมฉันถึงต้องเรียนเพื่ออนาคตที่มันแทบจะไม่เหลืออยู่ เมื่อไม่มีใครทำอะไรเพื่อรักษาอนาคตไว้ อะไรคือประโยชน์ของการเรียนเกี่ยวกับข้อเท็จจริงในโรงเรียน เมื่อข้อเท็จจริงที่สำคัญที่สุดที่ได้รับมาจากนักวิทยาศาสตร์ที่มาจากโรงเรียนเช่นเดียวกัน กลับไม่มีความหมายเลยต่อนักการเมืองและสังคมของเรา บางคนพูดว่า ‘สวีเดนก็เป็นเพียงประเทศเล็ก ๆ มันไม่สำคัญว่าเราจะทำอะไร’ แต่ฉันคิดว่าถ้าหากเด็ก 2-3 คน ได้รับการพาตัวไปทั่วโลก เพียงแค่ไม่ไปโรงเรียนเพียง 2-3 อาทิตย์ จินตนาการว่าเราจะสามารถทำอะไรได้บ้าง”

นอกจากนี้เกอร์ต้ายังได้กล่าวถึงในแง่ของความเท่าเทียมในการประชุม COP25 ประเทศที่ ร่ำรวยควรรีให้ความช่วยเหลือประเทศที่ยากจนกว่า เพื่อบรรลุเป้าหมายความตกลงปารีส และให้ ประชาชนในประเทศเหล่านั้นสามารถเพิ่มคุณภาพชีวิตของพวกเขาได้ (Democracy Now!, 2019)

เกอร์ต้าได้สร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้คนและนักเคลื่อนไหวเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มของเยาวชนด้วยกัน ซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษาของ Wahlström and Uba (2023) เกร์ต้ามีผลต่อการระดมพลในการประท้วง โดยที่มี เกร์ต้าเป็นต้นแบบ อีกทั้งยังทำให้เกิดความรู้สึกเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันด้วยในการเรียกร้องให้ รัฐบาลหรือสังคมต้องมีความจริงจังในการแก้ไขปัญหา

จากการศึกษาของ Sorce (2022) ยังแสดงให้เห็นว่านักเคลื่อนไหวเยาวชนมีความคิดเห็น ว่าแม้ว่าภาพลักษณ์ของการเคลื่อนไหว “วันศุกร์เพื่ออนาคต” จะมีลักษณะเป็นการเคลื่อนไหวแบบ ข้ามชาติ แบบกลุ่มรากหญ้า หรือแม้แต่นักเคลื่อนไหวแบบไร้ผู้นำ แต่พวกเขามองว่าการเคลื่อนไหวใน แต่ละครั้งประสบความสำเร็จส่วนหนึ่งเป็นเพราะเกอร์ต้า

ไม่เพียงเท่านั้นเธอยังได้ปลุกกระแสให้เกิดการเคลื่อนไหวเพื่อสภาพภูมิอากาศทั่วโลก ในช่วงหลังจากเดือนสิงหาคม 2018 เป็นต้นมา การริเริ่มการเคลื่อนไหววันศุกร์เพื่ออนาคตของเธอ และการสร้างแพลตฟอร์มสำหรับนักเคลื่อนไหวเยาวชน ส่งผลให้เยาวชนหลายคนได้ก้าวออกมา เป็นผู้นำในการเรียกร้องด้านสภาพภูมิอากาศในพื้นที่ท้องถิ่นในประเทศของตนเอง

เกอร์ต้ามักจะใช้คำพูดที่ตรงไปตรงมาเกี่ยวกับความเร่งด่วนในการจัดการแก้ไขปัญหาการ เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และเน้นย้ำเกี่ยวกับข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์และสถิติต่าง ๆ เพื่อ เพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับข้อมูลของเธอ (TEDxStockholm, 2018)

“ทุกคนต่างพูดว่าการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นภัยคุกคามที่มองเห็นได้และเป็น ประเด็นที่สำคัญที่สุด แต่พวกเขาก็ยังทำตัวเช่นเดิม ฉันไม่เข้าใจ เพราะถ้าการปล่อย มลพิษจะต้องหยุดลง พวกเราต้องหยุดการปล่อยมลพิษ สำหรับฉันมันจึงเป็นข่าวและคำ ไม่มีสีเทาเมื่อมันเกี่ยวข้องกับการเอาชีวิตรอด ไม่ว่าเราจะไปต่อกับอารยธรรมหรือไม่ เรา ต้องเปลี่ยนแปลง ประเทศร่ำรวยอย่างสวีเดนต้องการลดการปล่อยมลพิษอย่างน้อยที่สุด ร้อยละ 15 ในทุกปี เพื่อที่เราจะได้ต่ำกว่าเป้าหมายในการเพิ่มอุณหภูมิไม่เกิน 2 องศา IPCC ได้จำลองสถานการณ์ว่าถ้าหากลดได้ถึง 1.5 องศาเซลเซียส จะช่วยลดผลกระทบ จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลง แต่เราทำได้เพียงจินตนาการว่าจะไรคือการลด การปล่อยมลพิษ พวกคุณคงคิดว่าสื่อหรือผู้นำของเราทุกคนไม่ได้พูดอะไร แต่พวกเขาไม่

เคยพูดถึงมัน ไม่ว่าจะไม่มีใครพูดถึงว่าก๊าซเรือนกระจกถูกปล่อยอยู่ในระบบแล้ว หรือว่ามลพิษทางอากาศได้ทำให้เกิดความร้อนขึ้น ดังนั้นเราควรหยุดเผาเชื้อเพลิงฟอสซิล เรามีระดับความร้อนที่สูงมากแล้ว อาจจะมีมากถึง 0.5 – 1.1 องศาเซลเซียส นอกจากนี้ยังไม่ค่อยมีใครพูดถึงความจริงที่ว่าท่ามกลางการสูญพันธุ์ครั้งใหญ่ครั้งที่ 6 มากกว่า 200 สปีชีส์กำลังสูญพันธุ์ในทุกวัน อัตราการสูญพันธุ์ในทุกวันนี้อยู่ในระหว่าง 1,000 – 10,000 เท่า เกินกว่าที่เราจะเห็นว่ามันปกติ”

การกล่าวสุนทรพจน์ในที่สาธารณะของเกอร์ต้ามักจะมีการเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้คนสนใจ เช่น ในงานประชุม WEF ที่กรุงดาวอส ปี 2019 เธอได้กล่าวเริ่มต้นว่า “ไฟกำลังไหม้บ้านของเรา” ซึ่งเธอได้สื่อถึงปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศนั้นเป็นเหมือนกับไฟที่กำลังไหม้โลกของเรา เราต้องทำอะไรสักอย่างเพื่อดับไฟ เช่นเดียวกับในการประชุม UN Climate Action Summit 2019 “คุณกล้าดียังไง” เธอได้พูดว่าในขณะที่ชีวิตและความฝันของคนรุ่นต่อไปถูกขโมยไป แต่เหล่าผู้นำที่ควรจะมาประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศกลับเอาแต่พูดถึงเรื่องเงินและการเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งสะท้อนถึงความล้มเหลวของการประชุม ซึ่งทำให้เธอได้รับความชื่นชมอย่างมากจากสาธารณชน

เกอร์ต้ายังได้รับการเสนอชื่อให้เข้าชิงรางวัลและได้รับรางวัลอีกหลายรายการ (Heidrich & Nakonieczna-Bartosiewicz, 2021) เช่น

1. ได้รับเกียรติให้เป็น “Women of the Year” ในประเทศสวีเดน เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2019
2. ได้รับการเสนอชื่อให้เข้าชิงรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2019
3. ได้รับการเสนอชื่อให้เข้าชิงรางวัลและได้รับรางวัล Prix Libert เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2019
4. ขบวนการวันศุกร์เพื่ออนาคตและเกอร์ต้าได้รับรางวัล Amnesty International's Ambassador of Conscience เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2019
5. ได้รับการยกย่องจากนิตยสาร TIME ให้เป็นบุคคลแห่งปี ประจำปี 2019 เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2019

กล่าวโดยสรุป คือ เกร์ต้า ธันเบิร์ก นักเคลื่อนไหวชาวสวีเดน เริ่มเคลื่อนไหวตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2018 โดยเธอได้มีการใช้ทรัพยากรองค์กรทางสังคม ผ่านการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์อย่าง Twitter Facebook และ Instagram ในการประชาสัมพันธ์ผลกระทบของวิกฤตสภาพ

ภูมิอากาศ และนัดหมายการประท้วง การไปออกรายการขององค์กรอื่น ๆ เช่น TED Talk และการไปเข้าร่วมการประท้วงด้านสภาพอากาศกับนักเคลื่อนไหวในกลุ่มอื่น ทรัพยากรวัฒนธรรม คือ การใช้ป้าย Skolstrjk för klimatet เพื่อแสดงจุดยืน การจัดตั้งขบวนการ Fridays for Future และการเขียนหนังสือ No one is too small to make a difference และ Our house is on fire Scenes of a Family and Planet in Crisis ส่วนทรัพยากรศิลปะ คือ การสื่อสารด้วยเรื่องความรับผิดชอบต่อคนรุ่นต่อไป ความเหลื่อมล้ำของฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศยากจน จนได้รับการยอมรับจากสาธารณชนและหน่วยงานต่าง ๆ และได้รับการเสนอชื่อให้เข้าชิงรางวัลและได้รับรางวัลอีกหลายรายการ

บทที่ 3

แนวทางการใช้ทรัพยากรเพื่อการเคลื่อนไหวด้านสภาพภูมิอากาศของวานเนสซา นากาเต

ในการศึกษาแนวทางการใช้ทรัพยากรเพื่อการเคลื่อนไหวของนักกิจกรรมด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศหญิงในฐานะผู้นำการประท้วง บทนี้เป็นการสรุปข้อมูลจากบทสัมภาษณ์ คำพูดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเคลื่อนไหวด้านสภาพภูมิอากาศ วานเนสซา นากาเต โดยแบ่งข้อมูลเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย

1 ภาพรวม

วานเนสซา นากาเต (Vanessa Nakate) เป็นนักเคลื่อนไหวด้านความยุติธรรมสิ่งแวดล้อม เกิดวันที่ 15 พฤศจิกายน 1996 เธอเติบโตขึ้นมาในกัมปาลา เมืองหลวงของประเทศยูกันดา เธอเริ่มตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในช่วงปี 2018 ซึ่งเป็นปีที่เธอกำลังจะสำเร็จการศึกษา เธอเริ่มสงสัยว่าภัยธรรมชาติที่ผู้คนในชุมชนของเธอกำลังเผชิญอยู่ เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม ฯลฯ และเธอพบว่านั่นคือผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จึงทำให้เธอออกมาประท้วงหลังจากเห็นการประท้วงของเกอร์ต้า ในฐานะตัวแทนแอฟริกาคนแรกของการเคลื่อนไหววันศุกร์เพื่ออนาคตในช่วงมกราคม 2019 เพื่อให้ประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นประเด็นสาธารณะในยูกันดา (Britannica Kids, 2024)

2 ทรัพยากรองค์กรทางสังคม

ทรัพยากรองค์กรทางสังคมที่วานเนสซา นากาเตใช้ในการระดมผู้คน คือ การร่วมเป็นพันธมิตรร่วมกับนักเคลื่อนไหวเพื่อสภาพอากาศกลุ่มอื่น ๆ การร่วมงานกับหน่วยงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหว เช่น โรงเรียน การให้สัมภาษณ์กับหน่วยงาน องค์กร หรือสำนักข่าวต่าง ๆ และการใช้ Twitter และ Facebook ในการประชาสัมพันธ์การประท้วง

วานเนสซาได้เข้าไปทำงานกับชุมชนท้องถิ่นและตั้งโครงการต่าง ๆ ในพื้นที่ยูกันดาจากเงินที่เธอได้รับการบริจาคมา เช่น ในนามของขบวนการ Rise Up (Rise Up Movement) วานเนสซาได้ปล่อยโครงการ Vash Green School ซึ่งเป็นโครงการติดตั้งพลังงานทดแทนจากแผงโซลาร์และเตาประกอบอาหารที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อลดการปล่อยมลพิษจากโรงเรียนและแก้ไขปัญหา

การขาดแคลนพลังงานของโรงเรียนในชนบท ซึ่งเปิดโอกาสให้เธอได้คุยกับเด็กนักเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศด้วย (Soka Gakkai, 2024)

“ในการประท้วงเพื่อสภาพภูมิอากาศระดับโลก ผู้คนได้รับการจัดระเบียบมากมาย แต่ฉันไม่สามารถทำแบบนั้นได้ ฉันไม่มีทรัพยากรที่จะทำ ฉันไม่ได้รับอนุญาตให้ทำ สิ่งที่ฉันทำคือไปพบกับอาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนในท้องถิ่น และขอร้องให้เขาอนุญาตให้พบกับนักเรียนที่โรงเรียน และร่วมการประท้วงเพื่อสภาพภูมิอากาศกับพวกเขา นั่นเป็นจุดเริ่มต้นของฉันในการเข้าถึงโรงเรียน”

ไม่เพียงเท่านั้น วาเนสซายังออกไปทำงานร่วมกับชุมชนในท้องถิ่นและช่วยพวกเขาทำความเข้าใจความสะอาด วาเนสซาให้เหตุผลว่าหลายคนในชุมชนเหล่านี้ไม่มีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลได้ เนื่องจากทรัพยากรของพวกเขามีจำกัด บางครั้งผู้คนเหล่านี้ที่กำลังเผชิญกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศไม่รู้ด้วยซ้ำว่าสิ่งเหล่านี้เกิดจากอะไร เธอจึงเข้าไปชักชวนให้พวกเขาเข้าร่วมการประท้วงผ่านการพูดคุยและอธิบายสิ่งพวกเขาสามารถทำได้เพื่อปกป้องบ้านของพวกเขาอีกด้วย

นอกจากนี้ วาเนสซายังได้ใช้ช่องทางโซเชียลมีเดียของเธอในการอัปเดตกิจกรรมการประท้วงของเธอผ่านแอปพลิเคชัน Twitter และ Facebook เป็นหลัก เพื่อให้ผู้ติดตามของเธอได้รับรู้ข้อมูลการเคลื่อนไหว ซึ่งทำให้คนที่สนใจติดต่อเข้ามาเพื่อสอบถามเกี่ยวกับการประท้วงของเธอ (Baker, 2020)

“ด้วยโซเชียลมีเดีย ใน Twitter และ Facebook เป็นหลัก ฉันจะแบ่งปันการประท้วงของฉันในทุกวันศุกร์ และมีหลายคนเข้ามาสอบถามเกี่ยวกับสิ่งที่ฉันทำ และทำไมฉันถึงทำแบบนั้น”

3 ทรัพยากรวัฒนธรรม

ทรัพยากรวัฒนธรรมที่วาเนสซา นากาเตใช้ในการระดมผู้คน คือ การก่อตั้งขบวนการ Rise Up ในพื้นที่ยูกันดาและเขียนหนังสือเพื่อแบ่งปันประกการณ์ประท้วง A Bigger Picture: My Fight to Bring a New African Voice to the Climate Crisis (2020)

วาเนสซาเชื่อว่าการแบ่งปันเรื่องราวให้กันและกันเป็นสิ่งสำคัญ และมันเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ครอบครัวของเธอออกมาประท้วงร่วมกับเธอ เธอมองว่าแอฟริกาซึ่งรับผิดชอบร้อยละ 4 ของ

การปล่อยมลพิษจากทั่วโลก กลับอยู่ในแนวหน้าของวิกฤตสภาพภูมิอากาศ พวกเขาต้องประสบกับผลกระทบที่เลวร้ายจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แต่พวกเขากลับไม่ได้รับความสนใจเป็นอันดับแรกจากประเทศ Global North หรือเหล่าประเทศพัฒนาแล้วที่ต้องรับผิดชอบต่อการปล่อยมลพิษมาตั้งแต่ในอดีต ดังนั้นเธอจึงคิดว่ามีความจำเป็นที่จะต้องทำให้เสียงของผู้ที่อยู่ในแนวหน้าเหล่านั้นดังขึ้น (TEDWomen Presents, 2022)

ในช่วงปลายปี 2019 วาเนสซาจึงได้ก่อตั้งกลุ่มเยาวชนเพื่ออนาคต (Youth for Future) ร่วมกับเพื่อน ๆ ของเธอ ซึ่งต่อมาถูกเปลี่ยนชื่อเป็นขบวนการ Rise Up โดยพวกเขาเริ่มแบ่งปันข้อมูลบนโซเชียลมีเดีย เพื่อกระจายแพลตฟอร์มและเวทีสำหรับนักเคลื่อนไหวเพื่อสภาพอากาศ ชาวแอฟริกาคนอื่น ๆ ได้ออกมาสื่อสาร ขยายเสียงของพวกเขาเพื่อให้ดังพอที่จะถูกรับฟัง เนื่องจากนักเคลื่อนไหวชาวแอฟริกาจะถูกมองข้าม และมีฐานหลักอยู่ในยูกันดา (Nakate, 2022)

“ด้วยขบวนการ Rise Up พวกเราค้นพบโอกาสที่จะอนุญาตให้ทุกคนถูกรับฟัง เพราะทุกคนล้วนมีเรื่องราวและประสบการณ์ที่แตกต่างกัน นักเคลื่อนไหวทุกคนมีเรื่องราวที่จะเล่า ทุกเรื่องราวมีทางออก ทุกทางออกมีชีวิตที่เปลี่ยนแปลง จากนั้น ภายใต้การขบวนการ Rise Up พวกเรามีโครงการระดับรากหญ้ามากมายที่นำโดยนักเคลื่อนไหวที่ต่างกัน”

วาเนสซายังได้เขียนหนังสือเรื่อง A Bigger Picture: My Fight to Bring a New African Voice to the Climate Crisis (2020) ซึ่งเป็นหนังสืออัตชีวประวัติเกี่ยวกับการต่อสู้เพื่อความยุติธรรมด้านสภาพอากาศของเธอเองผ่านการเคลื่อนไหวต่าง ๆ เพื่อแบ่งปันเรื่องราวของเธอและสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

4 ทฤษฎีการศีลธรรม

ทฤษฎีการศีลธรรมของวาเนสซา นานาแต่ใช้ในการระดมผู้คน คือ การสื่อสารถึงเรื่องความรับผิดชอบต่อกลุ่มเปราะบาง ในประเด็นเกี่ยวกับเชื้อชาติ เพศสภาพ และฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในทวีปแอฟริกาซึ่งเป็นทวีปที่มีความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศน้อยที่สุดและได้รับผลกระทบวิกฤตมากที่สุด ซึ่งทำให้เธอได้รับการยอมรับจากสาธารณะและได้รับรางวัลด้านสภาพอากาศ

วาเนสซาได้สร้างความชอบธรรมต่อการเคลื่อนไหวด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของเธอผ่านการให้ความรู้กับบุคคลทั่วไป โดยเชื่อมโยงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้เข้ากับบริบทในประเทศของเธอ เพื่อให้คนทั่วไปสามารถเข้าใจถึงผลกระทบของปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้มากขึ้น (Nakate, 2022)

“เราเรียนเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมาแล้วที่โรงเรียน แต่สิ่งที่ฉันรู้ทั้งหมดเกี่ยวกับมันคือมันเป็นสาเหตุที่ทำให้รูปแบบของสภาพอากาศเปลี่ยนแปลงในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ฉันไม่รู้จักจริงๆ ว่ามันเป็นภัยคุกคามกับชีวิตของผู้คนมากมาย ฉันต้องการทำความเข้าใจสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบของมันต่อชุมชน ชีวิตมนุษย์ และประเทศต่าง ๆ ฉันตระหนักได้ว่าฉันเห็นผลกระทบเหล่านั้นในประเทศของฉันแล้ว น้ำท่วมรุนแรง ดินถล่ม และภัยแล้ง ฉันจึงตัดสินใจที่จะทำอะไรบางอย่าง ฉันได้รับแรงบันดาลใจจากการประท้วงด้านสภาพอากาศของเกอร์ต้า ฉันจึงเริ่มการประท้วงทุกวันศุกร์ครั้งแรกของฉันที่ตลาดในท้องถิ่น”

เธอได้อธิบายว่ายูกันดาได้รับผลกระทบอย่างมากจากภัยแล้งและอุทกภัยอันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทำให้สามารถผลิตอาหารได้น้อยลงและการขาดแคลนน้ำเนื่องจากกลุ่มประชากรในยูกันดาส่วนมากจะอาศัยเกษตรกรรมเป็นหลักในการดำรงชีพโดยเฉพาะผู้คนชนบท อย่างไรก็ตามยังกระทบผู้คนในเมืองด้วยจากราคาอาหารที่ปรับตัวสูงขึ้น แหล่งน้ำสะอาดหาได้ยากขึ้นเนื่องจากปัญหาน้ำท่วมและการปนเปื้อนของเชื้อโรค (Baker, 2020)

อีกทั้งวาเนสซายังเรียกร้องให้มีกองทุนสนับสนุนจากประเทศที่พัฒนาแล้วซึ่งรับผิดชอบในการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ขึ้นสู่ชั้นบรรยากาศของโลกเป็นจำนวนมากในการให้ความช่วยเหลือกับทวีปแอฟริกาในการเปลี่ยนผ่านไปสู่การใช้พลังงานสะอาดเนื่องจากปัญหาทางเศรษฐกิจและขาดทุนในการลงทุน เนื่องจากแอฟริกาถือเป็นแนวหน้าที่ต้องเผชิญกับผลกระทบด้านสภาพภูมิอากาศอย่างมาก ทั้งที่แอฟริกานั้นมีความรับผิดชอบในการปล่อยคาร์บอนน้อยกว่าร้อยละ 4 ของโลกเท่านั้น (TEDWomen Presents, 2022)

นอกจากนี้วาเนสซายังให้ความสนใจเกี่ยวกับผลกระทบที่ผู้หญิงได้รับจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเธอมองว่าผู้หญิงควรได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมอำนาจให้พวกเธอเข้ามามีบทบาทในการจัดการปัญหานี้ ผ่านการให้การศึกษาแก่ผู้หญิงเพื่อให้พวกเธอมี

ทักษะและเพิ่มขีดความสามารถสำหรับอนาคตของพวกเขา และเป็นการลดความไม่เท่าเทียมทางเพศที่ผู้หญิงจำนวนมากต้องเผชิญ (UN Women, 2022)

วาเนสซาได้รับการยอมรับจากสาธารณชนและองค์การระหว่างประเทศ เช่น องค์การสหประชาชาติ จากการออกมาประท้วงของเธอ อีกทั้งเธอยังได้รับรางวัลจากหน่วยงานต่าง ๆ เนื่องจากการเรียกร้องด้านสภาพภูมิอากาศของเธออีกด้วย อาทิ Hillary Laureaté 2022 (Hillary Institute, 2022) และ The TIME CO2 Earth Award 2023 (TIME Staff, 2023)

โดยสรุปคือวาเนสซา นากาเต นักเคลื่อนไหวชาวยูกันดา เริ่มเคลื่อนไหวตั้งแต่เดือนมกราคม 2019 โดยเธอได้มีการใช้ทรัพยากรองค์กรทางสังคม คือการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น Twitter และ Facebook ในการประชาสัมพันธ์และนัดหมายการประท้วง การร่วมเป็นพันธมิตรกับนักเคลื่อนไหวในกลุ่มอื่น ๆ การร่วมงานกับหน่วยงานที่ไม่เกี่ยวข้อง เช่น โรงเรียน ชุมชน การไปออกรายการและให้สัมภาษณ์กับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ เช่น TED Talk ทรัพยากรวัฒนธรรม คือการต่อต้านขบวนการ Rise up เพื่อขยายเสียงของชาวแอฟริกาและเขียนหนังสือ A Bigger Picture: My Fight to Bring a New African Voice to the Climate Crisis เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้กับนักเคลื่อนไหวคนอื่น ๆ ทรัพยากรศีลธรรม คือ การสื่อสารกับความรับผิดชอบของคนรุ่นปัจจุบันต่อคนรุ่นต่อไป การกล่าวถึงกลุ่มเปราะบางในประเด็นเกี่ยวกับเชื้อชาติ เพศสภาพ และฐานะทางสังคม และเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทวีปแอฟริกาซึ่งเป็นพื้นที่ที่เป็นแนวหน้าในการเผชิญกับวิกฤตสภาพภูมิอากาศ ซึ่งทำให้เธอได้รับการยอมรับจากสาธารณชนและได้รับรางวัลด้านสภาพอากาศ

บทที่ 4

แนวทางการใช้ทรัพยากรเพื่อการเคลื่อนไหวด้านสภาพภูมิอากาศของเดซี เจฟฟรีย์

สารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาแนวทางการใช้ทรัพยากรเพื่อการเคลื่อนไหวของนักกิจกรรมด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศหญิงในฐานะผู้นำการประท้วง โดยในบทนี้เป็นการสรุปข้อมูลจากบทสัมภาษณ์ คำพูดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเคลื่อนไหวด้านสภาพภูมิอากาศเดซี เจฟฟรีย์ โดยแบ่งข้อมูลเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย

1 ภาพรวม

เดซี เจฟฟรีย์ (Daisy Jeffrey) นักเคลื่อนไหวเพื่อสภาพอากาศชาวออสเตรเลีย เดซีให้ความสนใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมตั้งแต่อายุยังน้อย เมื่อเธออายุ 7 ปี เดซีได้เปิดบล็อก (Blog) เกี่ยวกับขยะและการรีไซเคิล (Recycle) ที่เรียกว่า The Environmental และได้เขียนจดหมายถึงนักการเมืองออสเตรเลียเกี่ยวกับอันตรายของขยะต่อสิ่งแวดล้อม ต่อมาในปี 2018 เธอตัดสินใจเข้าร่วมการหยุดเรียนเพื่อประท้วงด้านสภาพภูมิอากาศร่วมกับเยาวชนออสเตรเลียคนอื่นๆ และกลายเป็นหนึ่งในแกนนำในเวลาต่อมา (Baker, 2019)

2 ทรัพยากรองค์การทางสังคม

ทรัพยากรองค์การทางสังคมที่เดซี เจฟฟรีย์ใช้ในการระดมผู้คน คือ การร่วมเป็นส่วนหนึ่งในขบวนการ School Strike 4 Climate การใช้สื่อโซเชียลมีเดียขององค์กรในการประชาสัมพันธ์ การไปออกรายการของหน่วยงานต่าง ๆ และการให้สัมภาษณ์กับสำนักข่าว

เดซีได้เข้าร่วมกับขบวนการ School Strike 4 Climate (SS4C) ออสเตรเลีย ซึ่งเป็นกลุ่มการเคลื่อนไหวเพื่อสภาพภูมิอากาศที่ถูกก่อตั้งโดยนักเรียนชาวออสเตรเลียซึ่งได้รับแรงบันดาลใจมาจากการประท้วงของเกอร์ต้า ธันเบิร์ก ในวันที่ 30 เดือนพฤศจิกายน 2018 ในฐานะผู้จัดงานและผู้ปราศรัยบนเวที เธอต้องการเรียกร้องให้รัฐบาลออสเตรเลียจริงจังในการแก้ไขปัญหาสภาพภูมิอากาศมากกว่านี้ เนื่องจากออสเตรเลียขาดความสนใจในการลดการปล่อยคาร์บอนและมลพิษอื่น ๆ รวมถึงในระดับผู้นำยังไม่เชื่อและไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เดซียังมีส่วนช่วยอย่างยิ่งในการจัดการการประท้วงและหยุดปราศรัยซึ่งสามารถดึงดูด

ผู้เข้าร่วมมากกว่า 80,000 คน จากในชิตินีย์ และมากกว่า 300,000 คนจากทั่วออสเตรเลีย (Jeffrey, 2020)

เดซีใช้ช่องทางโซเชียลมีเดียของเธอ รวมถึงของขบวนการ SS4C เช่น Facebook Twitter และ Instagram ในการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมการประท้วงเพื่อเชิญชวนให้มาเข้าร่วมการประท้วงเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเดซีได้ใช้แพลตฟอร์มที่หลากหลายเพื่อดึงดูดกลุ่มคนที่ต่างกันมาร่วมประท้วงด้านสภาพอากาศร่วมกัน (The Climate Council, 2019)

“ส่วนมากพวกเราเชิญชวนให้ผู้คนมาร่วมประท้วงผ่านทางโซเชียลมีเดีย ฉันคงสามารถพูดได้ว่า Instagram อาจเป็นเครื่องมือที่ดีที่สุดของเรา ฉันหมายถึงมีม (memes) สำเร็จเสมอ ทุกคนดูเหมือนจะชอบพวกมัน Facebook เป็นที่ที่เราประชาสัมพันธ์กิจกรรมของเราซึ่งเป็นสถานที่ที่เราเข้าถึงกลุ่มประชากรที่อายุมากกว่า ที่ฉันพูดว่ามากกว่าหมายถึงอายุ 18 ขึ้นไป”

นอกจากนี้เธอยังมักให้สัมภาษณ์กับหลายสำนักข่าวในการแบ่งปันเรื่องราวของเธอและข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงการตอบรับในการจัดทำพอดคาสต์ร่วมกับหน่วยงานหรือองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร และนักเคลื่อนไหวเพื่อสภาพภูมิอากาศคนอื่น ๆ เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เช่น การไปร่วมพุดคาสต์ในรายการ Every Student Podcast ของแผนกการศึกษานิวเซาท์เวลส์ (New South Wales Department of Education) ซึ่งออกอากาศเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2020 (Every Student Podcast, 2020)

3 ทรัพยากรวัฒนธรรม

ทรัพยากรวัฒนธรรมที่เดซี เจฟฟรีย์ใช้ในการระดมผู้คน คือ การเขียนหนังสือเรื่อง On Hope (2020) เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้อื่นในการออกมาเคลื่อนไหวเพื่อแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

เดซีได้เขียนหนังสือเรื่อง On Hope ในระหว่างวันหยุดฤดูร้อนหลังจากเข้าร่วมการประชุม COP25 ที่กรุงมาดริด ประเทศสเปน ซึ่งเป็นเรื่องราวและประสบการณ์ของเธอกับการเคลื่อนไหวด้านสภาพอากาศ ซึ่งเดซีคาดหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นส่วนหนึ่งที่ให้แรงบันดาลใจและกระตุ้นให้คนอ่านเริ่มดำเนินการเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่ออนาคตที่ยั่งยืน เพราะยังมีความหวังเหลืออยู่สำหรับอนาคต (The Climate Council, 2020)

4 ทรัพยากรศีลธรรม

ทรัพยากรศีลธรรมที่เดซี เจฟฟรีย์ใช้ในการระดมผู้คน คือ ความรับผิดชอบของคนรุ่นปัจจุบันต่อคนรุ่นต่อไป ความรับผิดชอบต่อกลุ่มเปราะบางในประเด็นด้านเชื้อชาติ เธอยังได้รับคำชมและการยอมรับจากคนจำนวนมากในออสเตรเลีย

เดซีได้พยายามสร้างความชอบธรรมในการเคลื่อนไหวของเธอและกลุ่มผู้ประท้วงที่ไม่เห็นด้วยกับการออกมาเคลื่อนไหวของเยาวชน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ยังทวีความรุนแรงมากขึ้นในทุก ๆ ปี แต่เยาวชนเหล่านี้กลับไม่มีอำนาจในการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ นอกจากการออกมาประท้วงเพื่อให้รัฐบาลและเอกชนให้ความสำคัญกับปัญหา (Adler, 2021)

“เหมือนกับเยาวชนคนอื่น ๆ ฉันกลัวเกี่ยวกับอนาคตจริงๆ และฉันได้เห็นว่าไม่เพียงแต่ทำได้ไม่เพียงพอเท่านั้น แต่คนที่อยู่ในอำนาจ โดยเฉพาะในอำนาจการเงินและการเมือง จะต่อสู้อย่างหนักเกี่ยวกับความทะเยอทะยานในการดำเนินการทางสภาพภูมิอากาศ ดังนั้นฉันจึงไม่เห็นทางเลือกอื่นนอกจากเข้าร่วมและต่อสู้เพื่อการดำเนินการทางสภาพภูมิอากาศ”

เธोजึงใช้ความชอบธรรมจากการที่ผู้นำประเทศและรัฐมนตรี ซึ่งเป็นคณะบุคคลที่มีความสามารถในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อแก้ไขสภาพภูมิอากาศ ไม่ได้ใส่ใจหรือให้ความสำคัญกับประเด็นปัญหานี้ ดังนั้นเธोजึงมองว่าพวกเขาไม่มีสิทธิในการห้ามการชุมนุมของประชาชน และเรียกร้องให้เยาวชนเลิกการประท้วง

“นายกรัฐมนตรีของเราไม่ได้เข้าร่วมการประชุมสุดยอดด้านสภาพภูมิอากาศของสหประชาชาติในวันนี้ และรองนายกรัฐมนตรีของเราไม่เชื่อเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศด้วยซ้ำ แต่พรรคการเมืองของคุณกลับยืนยันกับคนรุ่นใหม่ที่ไม่จำเป็นต้องกังวล นักเรียนอย่างฉันควรอยู่ในโรงเรียน ทำไมเยาวชนออสเตรเลียควรอยู่ในโรงเรียนเมื่อรัฐบาลของเราไม่ทำอะไรเลยเพื่อรักษาอนาคตของเรา”

เดซีมองว่าแม้ว่าเยาวชนจะยังไม่ใช่มิติดั้งหรือเสียภาษีจำนวนมากให้กับรัฐ แต่พวกเขาเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบกลุ่มแรกจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เนื่องจากอนาคตที่

กำลังจะดำเนินต่อไปเป็นทั้งชีวิตของพวกเขา ดังนั้นรัฐบาลจึงควรรับฟังข้อเรียกร้องของพวกเขาด้วย

นอกจากนี้เดซียังกล่าวว่าการในการเริ่มต้นการประท้วงของเธอสิ่งที่เธอต้องการคือการดำเนินการด้านสภาพภูมิอากาศแต่เมื่อเธอเริ่มเรียนรู้มากขึ้นจากพูดคุยและสัมผัสกับนักเคลื่อนไหวด้านสภาพภูมิอากาศจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ทำให้เธอคิดว่าการเคลื่อนไหวเพื่อผลักดันด้านสภาพภูมิอากาศมักจะค่อนข้างมีลักษณะที่มีคนขาวเป็นศูนย์กลาง (White-Centric) ซึ่งเกิดจากการที่สื่อพยายามฟอกขาว (Whitewash) การเคลื่อนไหวด้านสภาพอากาศของเยาวชน โดยการให้ความสำคัญกับผู้หญิงผิวขาวจากในเมือง เช่น เกอร์ตา หรือเธอ มากกว่าที่ให้ความสำคัญกับนักเคลื่อนไหวที่มาจากประเทศโลกใต้ (Global South) ซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนา เช่น วานูวาตนา (Every Student Podcast, 2020)

เดซียังได้แบ่งปันประสบการณ์ในการเข้าร่วมประชุม COP25 ร่วมกับนักเคลื่อนไหวด้านสภาพภูมิอากาศเยาวชนอีกกว่าร้อยคนของเธอไว้ว่า เธอรู้สึกผิดหวังอย่างมากเนื่องจากการประชุมนี้ควรเป็นสถานที่ที่โลกมารวมตัวกันเพื่อแก้ไขปัญหาและดำเนินการเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจากมุมมองของเยาวชนและคนพื้นเมือง แต่กลับถูกกีดกันออกจากการประชุมโดยเฉพาะจากกลุ่มที่เคยเป็นเจ้าอาณานิคม (Colonialist) ซึ่งพวกเขาคิดว่าสามารถทำให้คนพื้นเมืองเงียบได้

เดซียังได้รับการชื่นชมอย่างมากจากกลุ่มคนออสเตรเลียที่เห็นด้วยกับการเคลื่อนไหวเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และนักการเมืองออสเตรเลียอย่างแมลคัม เทิร์นบูลล์ (Malcolm Turnbull) อดีตนายกรัฐมนตรีของออสเตรเลีย ก็ได้ชื่นชมเดซีและกลุ่มเยาวชนในร่วมการเสวนาของ The Climate Council Australia (The Climate Council, 2020)

โดยสรุปแล้วเดซี เจฟฟรีย์นักเคลื่อนไหวชาวออสเตรเลีย เริ่มเคลื่อนไหวด้านสภาพอากาศมาตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2018 เดซีได้มีการใช้ทรัพยากรองค์กรทางสังคม โดยใช้แพลตฟอร์มออนไลน์อย่าง Facebook และ Instagram ในการประชาสัมพันธ์การประท้วง การเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในขบวนการ SS4C การไปออกรายการและจัดทำพ็อดคาสต์ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ และการให้สัมภาษณ์กับสำนักข่าว ทรัพยากรวัฒนธรรม คือ การเขียนหนังสือ On Hope เพื่อเผยแพร่ประสบการณ์การเคลื่อนไหว เดซียังได้ใช้ทรัพยากรศีลธรรม โดยการสื่อสารเรื่องความกังวลของคนรุ่นต่อไป และใช้ประเด็นด้านเชื้อชาติมาเรียกร้องความชอบธรรม จนได้รับการยอมรับจากคนจำนวนมากในออสเตรเลีย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา เรื่อง แนวทางการเคลื่อนไหวของนักกิจกรรมด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศหญิงในฐานะผู้นำการประท้วง: กรณีศึกษา เกอร์ต้า อันเบิร์ก, วาเนสซา นากาเต และ เดซี เจฟฟรีย์ สามารถสรุปผลการศึกษาออกเป็นดังนี้

- 1) สรุปผลการศึกษา
- 2) อภิปรายผลการศึกษา
- 3) ข้อเสนอแนะ

1 สรุปผลการศึกษา

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกส่งผลกระทบต่อมนุษยและนับวันมีแต่จะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ทำให้หลายฝ่ายมีความสนใจในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาจากกลุ่มนักเคลื่อนไหวเยาวชนและประสบความสำเร็จในนำประเด็นวิกฤตสภาพภูมิอากาศเข้าสู่วาระสาธารณะและระดมคนให้เข้าร่วมการประท้วงด้านสภาพภูมิอากาศ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษานักกิจกรรมหญิงมีแนวทางในการใช้ทรัพยากรเพื่อการเคลื่อนไหวด้านสภาพภูมิอากาศอย่างไร จากการศึกษาพบว่านักกิจกรรมหญิงทั้ง 3 คน มีแนวโน้มที่จะใช้ 1) **ทรัพยากรองค์กรทางสังคม** เช่น แพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียอย่าง Twitter Facebook และ Instagram ในการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับผลกระทบของวิกฤตสภาพภูมิอากาศและนัดหมายการประชุมประท้วง การร่วมมือกับนักเคลื่อนไหวเพื่อสภาพอากาศกลุ่มอื่น ๆ ในการจัดการประท้วงหรือการทำโครงการเพื่อสิ่งแวดล้อม การออกรายการและให้สัมภาษณ์กับองค์กรหรือสำนักข่าวต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ความรู้และสร้างความตระหนักเกี่ยวกับวิกฤตสภาพภูมิอากาศ 2) **ทรัพยากรวัฒนธรรม** ในการจัดตั้งกลุ่มขบวนการเพื่อการเรียกร้องเกี่ยวกับการดำเนินการด้านสภาพอากาศ การเขียนหนังสือเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้และประสบการณ์ในการเคลื่อนไหวเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้อื่น การใช้ป้ายสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อแสดงถึงจุดยืนของพวกเขา 3) **ทรัพยากรศีลธรรม** โดยใช้เรื่องความรับผิดชอบต่อคนรุ่นหลัง และความไม่เท่าเทียมในมิติด้านเพศสภาพ เชื้อชาติ สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมมาเป็นความชอบธรรมในการเคลื่อนไหวด้านสภาพภูมิอากาศ ซึ่งพวกเขาได้รับการยอมรับและการชื่นชมอย่างมากจากสาธารณชน และบางคนได้รับการเสนอชื่อในการชิงรางวัลต่าง ๆ และได้รับรางวัล

ตาราง 1 ตารางแสดงผลการศึกษานักเคลื่อนไหวกับการใช้ทรัพยากรเพื่อการเคลื่อนไหวด้านสภาพอากาศของกรณีศึกษา: เกอร์ต้า อันเบิร์ก, วาเนสซา นากาเต และ เดซี เจฟฟรีย์

ทรัพยากร นักเคลื่อนไหว	ทรัพยากร องค์กรทางสังคม	ทรัพยากรวัฒนธรรม	ทรัพยากรศีลธรรม
เกอร์ต้า อันเบิร์ก	- ใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ Twitter Facebook และ Instagram - ร่วมรายการขององค์กรต่างๆ - เข้าร่วมการประท้วงที่กลุ่มนักเคลื่อนไหวอื่น ๆ จัดขึ้น	- บ้าย Skolstrjk för klimatet - ก่อตั้งขบวนการ Fridays for Future - เขียนหนังสือเรื่อง “No One Is Too Small to Make a Difference” (2019) และ “Our House Is on Fire Scenes of a Family and Planet In Crisis” (2020)	- ความรับผิดชอบของคนรุ่นปัจจุบันต่อคนรุ่นต่อไป - ความรับผิดชอบต่อกลุ่มเปราะบางในประเด็นด้านฐานะทางเศรษฐกิจ และเพศสภาพ - ได้รับการยอมรับและยกย่องอย่างมากจากสาธารณชนและองค์กรต่างๆ - ได้รับรางวัล อีกรายการและการเสนอชื่อให้เข้ารับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ
วาเนสซา นากาเต	- ร่วมเป็นพันธมิตรร่วมกับนักเคลื่อนไหวเพื่อสภาพอากาศกลุ่มอื่น ๆ - ร่วมงานกับหน่วยงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวด้านสภาพอากาศ เช่น โรงเรียน	- ก่อตั้งขบวนการ Rise Up - เขียนหนังสือเรื่อง “A Bigger Picture: My Fight to Bring a New African Voice to the Climate Crisis” (2020)	- ความรับผิดชอบต่อกลุ่มเปราะบาง โดยเฉพาะในประเด็นเกี่ยวกับเชื้อชาติ เพศสภาพ และฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ

ตาราง 2 (ต่อ)

ทรัพยากร นักเคลื่อนไหว	ทรัพยากร องค์กรทางสังคม	ทรัพยากรวัฒนธรรม	ทรัพยากรศีลธรรม
วานเสชา นากาเต	- ให้สัมภาษณ์กับหน่วยงาน องค์กร หรือสำนักข่าวต่าง ๆ - ใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ Twitter และ Facebook ใน การประชาสัมพันธ์		- ความรับผิดชอบของ คนรุ่นปัจจุบันต่อคนรุ่นต่อไป - ได้รับการยอมรับจากสาธารณชนและองค์กรระหว่างประเทศ - ได้รับรางวัล Hillary Laureate 2022 และ The Time Earth Award 2023
เดซี เจฟฟรีย์	- ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในขบวนการ School Strike 4 Climate - ใช้ Facebook และ Instagram ของ SS4C ประชาสัมพันธ์การประท้วง - ไปออกรายการพ็อดแคสต์ของหน่วยงานต่าง ๆ - ให้สัมภาษณ์กับสำนักข่าวต่าง ๆ	- เขียนหนังสือ เรื่อง “On Hope” (2020)	- ความรับผิดชอบของ คนรุ่นปัจจุบันต่อคนรุ่นต่อไป - ความรับผิดชอบต่อกลุ่มเปราะบางในประเด็นด้านเชื้อชาติและฐานะทางสังคม - ได้รับการยอมรับจากสาธารณชนส่วนมากและนักการเมืองออสเตรเลียบางคน

2 อภิปรายผลการศึกษา

จากวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการใช้ทรัพยากรของนักกิจกรรมด้านสภาพภูมิอากาศหญิงในการขับเคลื่อนขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมทำให้พบว่าจากตัวอย่างกรณีศึกษาได้ใช้ทรัพยากรด้านต่าง ๆ ตามกรอบของทฤษฎีระดมทรัพยากร คือ 1) ทรัพยากรองค์กรทางสังคม 2) ทรัพยากรวัฒนธรรม และ 3) ทรัพยากรศีลธรรม ในการผลักดันประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเข้าสู่วาระสาธารณะเพื่อการระดมทรัพยากรมนุษย์ โดยมีลักษณะที่นำมาใช้ในการระดมคนประท้วงเพื่อกดดันให้รัฐบาลเอาจริงเอาจังกับการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ในการเชื่อมโยงกับแนวคิดความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมแนวทางที่นักกิจกรรมด้านสภาพภูมิอากาศหญิงได้นำมาใช้เป็นทรัพยากรศีลธรรมเพื่อความชอบธรรมในการเคลื่อนไหวด้านสภาพภูมิอากาศมีความสอดคล้องกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านของความยุติธรรมระหว่างรุ่น ซึ่งพวกเธอได้กล่าวถึงความหวาดกลัวต่ออนาคตที่โลกอาจไม่สามารถเป็นที่อยู่อาศัยได้อีกต่อไป อันเนื่องมาจากการกระทำของคนในยุคปัจจุบันต่อสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังมีความสอดคล้องแนวคิดสตรีนิยมเชิงนิเวศโดยรวมอีก 4 ด้าน ประกอบด้วย

1) **วัฒนธรรมและบรรทัดฐานทางสังคม** เป็นสิ่งที่หล่อหลอมคนในสังคมขึ้นมาซึ่งทำให้คนในแต่ละพื้นที่มีมุมมองและความเข้าใจต่อความเปราะบางของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกที่แตกต่างกัน เพราะธรรมชาติถูกมองของมนุษย์มองผ่านกรอบของความเชื่อ ความรู้มากกว่าจะเป็นการมองเป็นโครงสร้างทางธรรมชาติ โดยมีการศึกษาพบว่าจากที่มีพายุถล่มชุมชนยากจนของประเทศกำลังพัฒนาอย่างในพื้นที่ Yucatan ของเม็กซิโก ผู้หญิงมีอัตราการเสียชีวิตมากกว่าผู้ชายถึง 3 - 4 เท่า เนื่องจากผู้หญิงเป็นจำนวนถูกกีดกันจากการเรียนรู้เพื่อจะเอาชีวิตรอด เช่น ทักษะในการว่ายน้ำหรือปีนต้นไม้ และถูกจำกัดการเคลื่อนไหว เนื่องจากผู้หญิงจะไม่สามารถออกจากบ้านได้หากไม่ได้รับการอนุญาตจากผู้ชาย (Thomas et al., 2019) ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้หญิงกลายเป็นกลุ่มเปราะบางในการรับมือกับผลกระทบด้านสภาพภูมิอากาศ

2) **ระบบปิตาธิปไตย** ทำให้เกิดข้อจำกัดจากการเลือกปฏิบัติและความไม่เทียมทางเพศ กีดกันผู้หญิงออกจากทรัพยากรที่เป็นของส่วนรวมเพื่อนำไปสู่การครอบงำของผู้ชาย เนื่องจากผู้ชายมีอำนาจมากกว่าผู้หญิงทำให้ความคิดเห็นของพวกเธอได้รับความสนใจที่น้อยกว่าหรือถูกมองข้าม สอดคล้องกับการศึกษาของ Onwutuebe (2019) ซึ่งได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับระบบปิตาธิปไตยและความเปราะบางของผู้หญิงต่อปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในพื้นที่

ไนจีเรีย มองว่าควรตั้งคำถามกับระบบปีตาธิปไตยในพื้นที่ที่ทำให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรที่ไม่เท่าเทียมกันซึ่งส่งผลต่อความสามารถในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

3) **เศรษฐกิจและระบบทุนนิยม** เนื่องจากแต่ละประเทศให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจของประเทศตนมากกว่าการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ประเทศต่าง ๆ จึงมีการออกนโยบายเพื่อการดำเนินการทางเศรษฐกิจ ผ่านการทำอุตสาหกรรมเพื่อสร้างกำไรและผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจตามแนวคิดแบบเสรีนิยมใหม่ซึ่งส่งเสริมการขยายตัวของระบบทุนนิยม ให้รัฐมีการผ่อนปรนเพื่อการลงทุนจากต่างชาติมากกว่าการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หากประเทศของตนไม่ได้รับผลกระทบอย่างมากจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจริง ๆ ซึ่งเปิดโอกาสให้ประเทศมหาอำนาจหรือประเทศที่พัฒนาแล้วเข้าไปทำอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในประเทศกำลังพัฒนา เช่น การเข้าไปทำเหมืองในพื้นที่ละตินอเมริกาของสหรัฐฯ (Carvajal, 2016) และมีความสอดคล้องกับสิ่งที่เกอร์ตักกล่าวต่อว่าในการประชุม UN Climate Action Summit 2019 ซึ่งผู้นำประเทศที่มาเข้าร่วมการประชุมส่วนมากสนใจเรื่องเศรษฐกิจมากกว่าเอาใจจริงเอาใจในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

4) **ความยากจน (Poverty)** ในกลุ่มคนยากจนและประเทศยากจนจะได้รับผลกระทบอย่างมากจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เนื่องจากความยากจนนี้ส่งผลกระทบต่อ การเข้าถึงทรัพยากรทั้งในเรื่องของการเข้าถึงการศึกษา การเข้าถึงการรักษาพยาบาล และการดำรงชีพ เพราะต้องอาศัยความสามารถทางด้านเศรษฐกิจและเงิน ซึ่งผู้หญิงในกลุ่มประเทศเหล่านี้มักจะต้องอยู่กับบ้านเพื่อดูแลเรื่องภายในบ้านและครอบครัว อีกทั้งกลุ่มประเทศยากจนนั้น ไม่มีความสามารถในการลงทุนเปลี่ยนระบบพลังงานหรือการดำเนินการเพื่อการแก้ไขวิกฤตสภาพภูมิอากาศ ซึ่งนักเคลื่อนไหวอย่างวอนเนสซา นากาเต็มองว่าควรเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วหรือประเทศร่ำรวยที่ต้องช่วยเหลือประเทศยากจนในการลงทุนในรูปแบบของการให้เงินช่วยเหลือแบบให้เปล่า เนื่องจากประเทศร่ำรวยนั้นเคยผ่านการทำลายสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาของประเทศตนมาแล้ว การช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจึงไม่ควรอยู่ในรูปแบบของหนี้

อย่างไรก็ตามนักเคลื่อนไหวด้านสภาพภูมิอากาศยังได้หยิบยกประเด็นอื่น ๆ ซึ่งแนวคิดสตรีนิยมเชิงนิเวศไม่ได้ระบุอย่างชัดเจนทำให้ผู้ศึกษามองว่าแนวคิดสตรีนิยมเชิงนิเวศควรได้รับการทบทวนและควรนำประเด็นทั้ง 2 นี้ไปพิจารณาร่วมด้วย ได้แก่

1) **สีผิวและชาติพันธุ์ (Racial)** เป็นอีกประเด็นหนึ่ง ที่ควรได้รับความสนใจ จากการศึกษาของคีนิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม (2559) แสดงให้เห็นถึงกรณีการเหยียดเชื้อชาติทางสิ่งแวดล้อม

(Environmental Racism) ในพื้นที่สหรัฐอเมริกา สรุปได้ว่ากลุ่มคนผิวสีในบางพื้นที่ถูกเลือกให้เป็น ผู้ที่ต้องแบกรับปัญหามลพิษแทนคนอื่น ๆ ได้รับความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพมากกว่า ประชากรกลุ่มอื่น รวมถึงยังมีการกีดกันคนผิวสีจากการมีส่วนร่วมในการจัดทำนโยบาย สิ่งแวดล้อม การบังคับใช้กฎหมายต่างจากคนกลุ่มอื่น การตัดคนผิวสีออกจากประวัติศาสตร์นัก เคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อมกระแสหลัก คณะกรรมาธิการผู้มีอำนาจในการตัดสินใจต่าง ๆ ฯลฯ ซึ่ง สอดคล้องกับสิ่งที่วาเนสซา นากาเตต้องพบเจอในงานแถลงข่าวของ World Economic Forum ใน เดือนมกราคม 2020 ในขณะที่ภาพเต็มที่ถูกถ่ายในงานแถลงข่าวนั้นเป็นภาพที่เธอถ่ายภาพ ร่วมกับนักเคลื่อนไหวด้านสภาพภูมิอากาศคนอื่น ๆ อีก 4 คน ประกอบด้วยเกอร์ต้า อันเบิร์ก, โลคินา ทิลล์ (Loukina Tille), ลุยซา นิวเบเออร์ (Luisa Neubauer) และ อิชซาเบล อเซลสัน (Issabelle Axelsson) ซึ่งเป็นคนขาว เมื่อสื่อได้ทำการรายงานข่าวกลับตัดภาพของเธอออกจากรูป ซึ่งทำให้วาเนสซาไม่พอใจเป็นอย่างมาก (Evelyn, 2020) และเช่นเดียวกับที่เดซี เจฟฟรีย์กล่าวถึง ความเอาคนขาวเป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและ สิ่งแวดล้อม

2) **ความยุติธรรมระหว่างรุ่น** ซึ่งเป็นประเด็นที่แนวคิดความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมให้ ความสนใจ และนักเคลื่อนไหวเกอร์ต้า อันเบิร์ก และ เดซี เจฟฟรีย์ ได้กล่าวถึง หากผู้คนในยุค ปัจจุบันหรือรัฐบาลไม่ใส่ใจในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ผลกระทบที่เลวร้ายจากวิกฤตนี้อาจไม่ได้กระทบกับผู้คนในยุคนี้โดยตรงหรือหากได้รับผลกระทบ ก็ไม่ได้รับในระยะเวลานานเพราะอาจจะจากไปก่อน แต่คนรุ่นต่อไปในอนาคตจะต้องเป็นผู้รับ ผลกระทบทั้งหมดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ดังนั้นการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศจึงเป็นเรื่องที่ควรให้ความสำคัญอย่างเร่งด่วน และไม่ควรฝากความหวังเรื่องการ แก้ไขวิกฤตนี้กับคนรุ่นหลัง เนื่องจากบางอย่างที่เสียไปแล้วไม่สามารถนำกลับคืนมาได้ เช่น สัตว์ บางชนิดที่สูญพันธุ์ไปเนื่องจากการเปลี่ยนแปลง

3 ข้อเสนอแนะ

สารนิพนธ์ฉบับนี้มีข้อจำกัดคือ ผู้ศึกษาได้เข้าไปศึกษาเพียงแนวทางในการใช้ทรัพยากร เพื่อการเคลื่อนไหวด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของนักกิจกรรมด้านสภาพภูมิอากาศ หญิงที่เป็นกรณีศึกษาจำนวน 3 คน อย่างเกอร์ต้า อันเบิร์ก, วาเนสซา นากาเต และ เดซี เจฟฟรีย์ เท่านั้น เพื่อความชัดเจนที่มากขึ้นควรศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ของสาธารณะ (Public Perception) ต่อการกระทำของนักกิจกรรมด้านสภาพภูมิอากาศหญิงเหล่านี้ ต่อประเด็นการนำเพศสภาพ

(Gender) เข้ามาเชื่อมโยงกับปัญหาวิกฤตสภาพภูมิอากาศว่ามีลักษณะการตอบรับอย่างไร และยังไม่ได้ศึกษาถึงผลงานของกรณีศึกษาทั้งหมด เช่น หนังสือที่กรณีศึกษาเป็นผู้เขียน ซึ่งอาจส่งผลให้ผลการศึกษาไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร รวมถึงควรมีการขยายกลุ่มตัวอย่างของนักกิจกรรมหญิงให้กว้างขึ้น ในลักษณะของช่วงอายุ เชื้อชาติ และฐานะทางเศรษฐกิจ เพื่อให้ได้ภาพรวมของแนวทางการใช้ทรัพยากรเพื่อการเคลื่อนไหวด้านสภาพอากาศที่ชัดเจนมากขึ้น

บรรณานุกรม

- Abid, Z., Abid, M., Zafar, Q., & Mehmood, S. (2018). Detrimental Effects of Climate Change on Women. *Earth Systems and Environment*, 2, 1-15. Retrieved 07/01, from <https://link.springer.com/article/10.1007/s41748-018-0063-9>
- Adler, B. (2021). *As Australia's government continues to ignore climate change, citizens call for action*. Yahoo!News. <https://news.yahoo.com/as-australias-government-continues-to-ignore-climate-change-citizens-call-for-action-100000171.html>
- Alston, M. (2014). Gender mainstreaming and climate change. *Women's Studies International Forum*, 47, 287-294. Retrieved 2014/11/01/, from <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0277539513000204>
- Arcanjo, M. (2020). Gender Dynamics and Inequalities in Changing Climate: The Importance to Empowering Women on Climate Action. <http://climate.org/wp-content/uploads/2020/04/Gender-Dynamics-and-Inequalities-in-a-Changing-Climate.pdf>
- Arruzza, C., Bhattacharya, T., & Fraser, N. (2019). *Feminism for the 99%: A Manifesto*. Verso.
- Asia-Pacific Economic Cooperation. (2021). *APEC and Climate Change*. https://www.apec.org/docs/default-source/infographics/2021/1104_apec-and-the-climate-change-crisis_a4.pdf?sfvrsn=f1661200_2
- Baker, S. (2020). *Climate activist Nakate: 'We have no time left'*. Deutsche Welle. <https://www.dw.com/en/fridays-for-future-uganda-climate-change-africa-activism-food-security-water/a-54732304>
- Baker, V. (2019). *Climate activist Daisy Jeffrey on privilege, purpose and the need for change*. Vogue Australia. <https://www.vogue.com.au/culture/features/climate-activist-daisy-jeffrey-on-privilege-purpose-and-the-need-for-change/news-story/b5533fd0ca9deac76f537b4ebca45ca1>
- BBC. (2019a). *Greta Thunberg joins Extinction Rebellion in London*. BBC UK. <https://www.bbc.co.uk/newsround/48010595>

- BBC. (2019b). *Greta Thunberg to sail Atlantic for climate conferences*.
<https://www.bbc.com/news/world-europe-49156223>
- Bendo, D., Goodwin-De Faria, C., & Ciufu, D. (2022). Contestation and Perseverance in a time of Competing Crisis: An Intersection Analysis of Young Women and Girls' Climate Activism During COVID-19. *Canadian Journal of Children's Rights Revue Canadienne Des Droits Des Enfants*, 9(1). <https://doi.org/10.22215/cjcr.v9i1.3900>
- Bisset, V. (2023). *The U.N. warns 'an era of global boiling' has started. What does that mean?* The Washington Post. <https://www.washingtonpost.com/climate-environment/2023/07/29/un-what-is-global-boiling/#>
- Boucher, J. L., Kwan, G. T., Ottoboni, G. R., & McCaffrey, M. S. (2021). From the suites to the streets: Examining the range of behaviors and attitudes of international climate activists. *Energy Research & Social Science*, 72, 101866. Retrieved 2021/02/01/, from <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2214629620304412>
- Brendan. (2024). *Warren's Introduction to EcoFeminism*. There It Is. org.
<https://thereitis.org/warrens-introduction-to-ecofeminism/>
- Britannica. (2024). *Greta Thunberg Swedish Activist*.
<https://www.britannica.com/biography/Greta-Thunberg>
- Britannica Kids. (2024). *Vanessa Nakate*.
<https://kids.britannica.com/students/article/Vanessa-Nakate/635687>
- Buckingham, S. (2000). *Gender and Environment*. Routledge.
- Carvajal, L. M. (2016). *Extractivism in Latin America: Impact on Women's Lives and Proposal for the Defense of Territory*. Urgent Action Fund Latin America & Caribbean.
https://fondoaccionurgente.org.co/site/assets/files/1175/b81245_6cc6d3d7edd447d0ab461860ae1ae64f.pdf
- Climate Action Network International. (2022). *Tackling The Climate Crisis*.
<https://climatenetwork.org>
- Democracy Now! (2019). *Greta Thunberg Slams COP25, Says Response to Climate Crisis Is "Clever Accounting and Creative PR"*. [Youtube].

- <https://www.youtube.com/watch?v=hnbthGrGf0&t=195s>
- Dickin, S. (2018). *Gender and water security in Burkina Faso lessons for adaptation*. <http://www.jstor.org/stable/resrep22988>
- Edwards, B., & Gillham, P. (2021). Resource Mobilization Theory. In. <https://doi.org/10.1002/9780470674871.wbespm447>
- Enloe, C. (2014). *Bananas, Beaches and Bases: Making Feminist Sense of International Politics* (Second Edition.). University of California Press.
- European Union. (2024). *European Green Deal*. https://climate.ec.europa.eu/eu-action/european-green-deal_en
- Evelyn, K. (2020). 'Like I wasn't there': climate activist Vanessa Nakate on being erased from a movement. The Guardian. https://www.theguardian.com/world/2020/jan/29/vanessa-nakate-interview-climate-activism-cropped-photo-davos?ref=popsugar.com&=__psv__p_47985241__t_w_
- Every Student Podcast. (2020). In *Daisy Jeffrey*. <https://podcasts.apple.com/th/podcast/daisy-jeffrey/id1457907559?i=1000471961220&l=th>
- Gontharet, A. (2019). An ecofeminist perspective of the impact of development policies on women's lives. The case of Ethiopia.
- Guillaume, E. (2017). *Operationalizing gender equity and inclusion in forest management decision-making mechanisms* <https://doi.org/https://doi.org/10.17528/cifor/006644>
- Gulliver, R. E., Pittaway, C., Fielding, K. S., & Louis, W. R. (2023). Resources that Help Sustain Environmental Volunteer Activist Leaders. *VOLUNTAS: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, 34(6), 1299-1309. Retrieved 2023/12/01, from <https://doi.org/10.1007/s11266-023-00561-3>
- Heidrich, D., & Nakonieczna-Bartosiewicz, J. (2021). Young Activists as International Norm Entrepreneurs: A Case Study of Greta Thunberg's Campaigning on Climate Change in Europe and Beyond. *Studia Europejskie-Studies in European Affairs*, 25, 117-152. Retrieved 07/05, from

- https://www.researchgate.net/publication/353081250_Young_Activists_as_International_Norm_Entrepreneurs_A_Case_Study_of_Greta_Thunberg's_Campaigning_on_Climate_Change_in_Europe_and_Beyond
- Hillary Institute. (2022). *Vanessa Nakate, 2022 Hillary Laureate (Uganda)*.
<https://www.hillaryinstitute.com/vanessa-nakate-2022>
- Huyer, S., Acosta, M., Gumucio, T., & Ilham, J. (2020). Can we turn the tide? Confronting gender inequality in climate policy. *Gender & Development*, 28, 571-591.
 Retrieved 09/01, from <https://doi.org/10.1080/13552074.2020.1836817>
- Intergovernmental Panel on Climate Change. (2022). *Summary of Policymakers* (Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability, Issue. Cambridge University Press.
https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg2/downloads/report/IPCC_AR6_WGII_SummaryForPolicymakers.pdf
- Jeffrey, D. (2020). *Teenage climate-change campaigner Daisy Jeffrey on what it's really like to be a young activist*. Vogue Australia.
<https://www.vogue.com.au/culture/features/teenage-climatechange-campaigner-daisy-jeffrey-on-what-its-really-like-to-be-a-young-activist/news-story/4b7442757e6e066df7d3ce31f07410cd>
- Kameri-Mbote, P. (2013). Climate Change and Gender Justice: International Policy and Legal Response. In C. R. Oliver C. Ruppel, and Katharina Ruppel-Schlichting, *Climate Change: International Law and Global Governance*.
https://genderandsecurity.org/sites/default/files/Kameri-Mbote_-_CC_and_G_justice.pdf
- Kaur, M., Charan, D., & Singh, P. (2016). Indigenous Fijian Women's Role in Disaster Risk Management and Climate Change Adaptation. 7, 106-122. Retrieved 08/23, from https://www.researchgate.net/publication/327190410_Indigenous_Fijian_Women's_Role_in_Disaster_Risk_Management_and_Climate_Change_Adaptation
- Kronsell, A. (2018). 'The contribution of feminist perspectives to climate governance' in Susan Buckingham and Virginie Le Masson (eds) *Understanding Climate Change*

- through Gender Relations Routledge. In.
<https://www.researchgate.net/publication/326232776>
- Mai, N. H., Jok, J. M., & Tiitmamer, N. (2018). *Climate Change and Gender in South Sudan*. <http://www.jstor.org/stable/resrep20115>
- Mauldin, J. (2002). *The Vietnam War Peace Movement and the Role Women Played: Personally and Politically*.
https://repository.library.georgetown.edu/bitstream/handle/10822/1051355/mauldin_j2002.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Molly, F. (2022). *Climate warriors: 18 women who've made a difference*. The Lighthouse Macquarie University. <https://lighthouse.mq.edu.au/article/march-2022/climate-warriors-18-women-whove-made-a-difference>
- Najera, M. (2018). *Nature as Feminine: An Eco-Feminist Reading of Selected Latin American Narrative* [University of California Riverside].
<https://escholarship.org/uc/item/6992p4kx>
- Nakate, V. (2022). *How Vanessa Nakate Mobilizes the Masses* [Interview]. Atmos.
<https://atmos.earth/how-vanessa-nakate-mobilizes-the-masses/>
- Noth, F., & Tonzer, L. (2022). Understanding climate activism: Who participates in climate marches such as “Fridays for Future” and what can we learn from it? *Energy Research & Social Science*, 84, 102360. Retrieved 2022/02/01/, from
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2214629621004503>
- Onwutuebe, C. J. (2019). Patriarchy and Women Vulnerability to Adverse Climate Change in Nigeria. *Sage Open*, 9(1), 2158244019825914. Retrieved 2019/01/01, from
<https://doi.org/10.1177/2158244019825914>
- Outlook. (2021). *Germany: Students Stand On Ice With Noose Around Necks To Draw Attention To Climate Change*. Outlook India. <https://www.outlookindia.com/making-a-difference/world-news-germany-students-stand-on-ice-with-noose-around-necks-to-draw-attention-to-climate-change-news-387017>
- Ozden, J., & Glover, S. (2022). *Protest movements: How effective are they?* Social Change Lab. <https://commonslibrary.org/protest-movements-how-effective-are-they/>

- Pratiwi, N., Rahmawati, Y., & Setiono, I. (2016). *Mainstreaming gender in climate change adaptation: A case study from Cirebon, Indonesia*.
https://www.researchgate.net/publication/341151072_Mainstreaming_gender_in_climate_change_adaptation_A_case_study_from_Cirebon_Indonesia
- Salle, A. (1997). *Ecofeminism as Politics: Nature, Marx and The Postmodern*. Zed Books.
- Smith, E. (2020). Climate Change in Women, Peace and Security National Action Plans. *SIPRI Insights on Peace and Security*.
<https://www.sipri.org/publications/2020/sipri-insights-peace-and-security/climate-change-women-peace-and-security-national-action-plans>
- Soka Gakkai. (2024). *No Action is Too Small: Vanessa Nakate on Combating the Climate Crisis*. <https://www.sokaglobal.org/resources/expert-perspectives/vanessa-nakate-on-the-climate-crisis.html>
- Sorce, G. (2022). The “Greta Effect”: Networked Mobilization and Leader Identification Among Fridays for Future Protesters. *Media and Communication*, 10. Retrieved 04/05, from https://www.researchgate.net/publication/359757940_The_Greta_Effect_Networked_Mobilization_and_Leader_Identification_Among_Fridays_for_Future_Protesters
- TEDWomen Presents. (2022). *The global opportunity to accelerate Africa's sustainable future*. TED.
https://www.ted.com/talks/vanessa_nakate_and_mary_robinson_the_global_opportunity_to_accelerate_africa_s_sustainable_future?delay=1m&subtitle=en
- TEDxStockholm. (2018). *The disarming case to act right now on climate change*. TED.
<https://ed.ted.com/lessons/FhWyjfh7>
- The Climate Council. (2019). *Meet Daisy, Student Striker // Climate Council*. [Youtube].
<https://www.youtube.com/watch?v=wGP1v11HP1E>
- The Climate Council. (2020). *BOOK CLUB TWO: ON HOPE*.
<https://www.climatecouncil.org.au/resources/book-club-2/>
- The Guardian. (2022). *Climate scientists are desperate: we're crying, begging and getting arrested Peter Kalmus*.

<https://www.theguardian.com/commentisfree/2022/apr/06/climate-scientists-are-desperate-were-crying-begging-and-getting-arrested>

The London School of Economics and Political Science. (2022). *What is the UN Framework Convention on Climate Change (UNFCCC)?*

<https://www.lse.ac.uk/granthaminstitute/explainers/what-is-the-un-framework-convention-on-climate-change-unfccc/>

Thomas, K., Hardy, R. D., Lazrus, H., Mendez, M., Orlove, B., Rivera-Collazo, I., Roberts, J. T., Rockman, M., Warner, B. P., & Winthrop, R. (2019). Explaining differential vulnerability to climate change: A social science review. *WIREs Climate Change*, 10(2), e565. <https://wires.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/wcc.565>

Thunberg, G. (2019). *Greta Thunberg, schoolgirl climate change warrior: 'Some people can let things go. I can't'* [Interview]. The Guardian.

<https://www.theguardian.com/world/2019/mar/11/greta-thunberg-schoolgirl-climate-change-warrior-some-people-can-let-things-go-i-cant>

TIME Staff. (2023). *Here are the Biggest Moments From the 2023 TIME CO2 Earth Awards in New York*. <https://time.com/collection/earth-awards-2023/6273936/time-co2-earth-awards-2023-biggest-moments/>

Tomar, A. (2018). Role of Women in Fighting Climate Change. *LawZ Magazine*. <https://ssrn.com/abstract=3791887>

UN Women. (2022). *Interview: "You can't have climate justice without gender equality"*.

<https://www.unwomen.org/en/news-stories/interview/2022/03/interview-you-cant-have-climate-justice-without-gender-equality>

Wahlström, M., & Uba, K. (2023). Political icon and role model: Dimensions of the perceived 'Greta effect' among climate activists as aspects of contemporary social movement leadership. *Acta Sociologica*, 0(0), 00016993231204215.

<https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/00016993231204215>

Warren, K. J. (1996). *Ecofeminism: Women, culture, nature*. Indiana University Press.

Women's Earth & Climate Action Network. (2023). *Women Are Rising for Climate Justice & Community-Led Solutions*. <https://www.wecaninternational.org/>

Women's Earth Alliance. (2023). *Invest in Women. Unlock the Future.*

<https://womensearthalliance.org/>

Yan, S., Mwangi, E., Meinzen-Dick, R., Bose, P., Shanley, P., Da Silva, F. C., & MacDonald,

T. (2012). Forests: Gender, property rights and access. Retrieved 01/01, from

<http://dx.doi.org/10.17528/cifor/003750>

คณิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม. (2559). ความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อม (*Environmental Justice and Citizenship*).

<https://www.fpps.or.th/elibrary/download/book114.pdf>

ภาณี หัสสรังสี. (2561). สตรีนิยมเชิงนิเวศ (*Ecofeminism*) กับความเคลื่อนไหวในสังคมไทย (พิมพ์ครั้งที่ 1.).

<https://library.fes.de/pdf-files/bueros/thailand/14387-20180517.pdf>

สุรชาติ บำรุงสุข. (2545). กระบวนทัศน์ความมั่นคงใหม่: ความเปลี่ยนแปลงของทฤษฎีและกรณีประเทศไทย.

วารสารสังคมศาสตร์, 33(1).

<http://www.library.polsci.chula.ac.th/dl/e45cd2448835859ace9b2e1fe8a2caa3>

ประวัติผู้เขียน

